

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ŘÍZENÍ POD VLIVEM NÁVYKOVÝCH LÁTEK
A VÝZNAM UPLATŇOVÁNÍ ZKRÁCENÉHO
PŘÍPRAVNÉHO ŘÍZENÍ ZE STRANY MÍSTNĚ
A VĚCNĚ PŘÍSLUŠNÉHO POLICEJNÍHO
ORGÁNU**

Autor práce: Jaroslav Hyrš DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce - v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdání textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponenta práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefu Kříhovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HYRŠ, J. *Řízení pod vlivem návykových látek a význam uplatňování zkráceného přípravného řízení ze strany místně a věcně příslušného policejního orgánu : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 70 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Klíčová slova: řidič, řízení, návyková látka, alkohol, drogy, zkrácené přípravné řízení, dopravní nehoda, trestný čin, trestní řízení

Zkrácené přípravné řízení je jednou z forem přípravného řízení trestního, kterou příslušníci Policie ČR realizují. Policisté ve zkráceném přípravném řízení řeší mnoho trestných činů, mezi které patří rovněž přečin § 274 zákona č.40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek a to i v souvislosti s dopravními nehodami. Znalosti v oblasti trestního práva a zkráceného přípravného řízení jsou důležitým předpokladem k úspěšné realizaci zkráceného přípravného řízení a tím naplnění účelu trestního řízení. Bakalářská práce má ambici v intencích hlavního cíle primárně demonstrovat základní východiska a legislativní aspekty zkoumané odborné tematické oblasti. Vedlejší cíl bakalářské práce formou teoreticko-praxeologického odborného vhledu poukazuje k významnosti konkrétních metodických postupů příslušníků Policie ČR v rámci realizace zkráceného přípravného řízení.

ABSTRACT

HYRŠ, J. *Driving Under the Influence of Addictive Substances and the Importance of Application Summary Proceedings Local and Competent Police Authority : Bachelor thesis.* České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2019. 70 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Key words: driver, proceedings, addictive substance, alcohol, drugs, summary proceedings, traffic accident, crime, criminal proceedings

Summary proceedings is one of the forms of preliminary criminal proceedings that is carried out by police officers of the Police of the Czech Republic. In summary proceedings police officers solve many crimes including also the tort § 274 of the Law No. 40/2009Coll., the Criminal Code, driving motor vehicles under the influence of alcohol or other addictive substances, including in connection with traffic accidents. Knowledge in the field of criminal law and the shortened pre-trial is an important prerequisite for the successful implementation of the summary proceedings and thus fulfill the purpose of criminal proceedings. The bachelor thesis has the ambition in the intentions of the main goal to primarily demonstrate the basics starting point and legislative aspects studied thematic area. The secondary objective of the bachelor thesis in the form of theoretical-practiceological insight points to the importance of specific methodological procedures of police officers of the Police of the Czech Republic implementation summary proceedings.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 BEZPEČNOST DOPRAVY A OPRÁVNĚNÍ POLICIE	12
2.1 Výklad některých základních pojmů	12
2.2 Povinnosti řidiče	14
2.3 Povinnosti provozovatele vozidla.....	15
2.4 Oprávnění policie.....	15
3 ŘIDIČ V SILNIČNÍM PROVOZU.....	18
3.1 Řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.....	18
3.2 Řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost.....	19
3.3 Správní tresty a trestní sankce	21
4 ZJIŠŤOVANÍ STAVU ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL.....	24
4.1 Postup policie při zjišťování ovlivnění řidiče alkoholem.....	24
4.2 Postup policie při zjišťování ovlivnění řidiče jinou návykovou látkou.....	29
4.3 Odborné lékařské vyšetření a odběr biologického materiálu	33
4.4 Metody pro stanovení množství alkoholu v krvi	35
4.5 Způsob stanovení množství jiné návykové látky v krvi	35
5 ZKRÁCENÉ PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ.....	37
5.1 Podmínky konání zkráceného přípravného řízení	37
5.2 Překážky pro konání zkráceného přípravného řízení.....	37
5.3 Základní zásady trestního řízení uplatňované ve zkráceném přípravném řízení.....	38
5.4 Zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení.....	39
5.5 Způsoby ukončení zkráceného přípravného řízení státním zástupcem	41
6 METODIKA POSTUPU POLICEJNÍHO ORGÁNU VE ZKRÁCENÉM PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ.....	44
6.1 Trestné činy v dopravě realizované ve zkráceném přípravném řízení	44
6.2 Postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení.....	47
6.3 Způsoby ukončení zkráceného přípravného řízení policejním	48
orgánem	48
7 MOŽNÉ NEDOSTATKY V ŠETŘENÍ DOPRAVNÍCH NEHOD V SOUVISLOSTI SE ZKRÁCENÝM PŘÍPRAVNÝM ŘÍZENÍ.....	50

8 STATISTIKA DOPRAVNÍCH NEHOD POD VLIVEM ALKOHOLU A JINÝCH NÁVYKOVÝCH LÁTEK.....	53
9 ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	59
SEZNAM PŘÍLOH	64
SEZNAM ZKRATEK	65
SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	66
PŘÍLOHY.....	67

ÚVOD

Téma bakalářské práce (dále jen „**práce**“) *„Řízení pod vlivem návykových látek a význam uplatňování zkráceného přípravného řízení ze strany místně a věcně příslušného policejního orgánu Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, Územního odboru Havlíčkův Brod, Dopravního inspektorátu“* zájmově reflektuje odbornou tématickou oblast, která byla zpracovatelem „práce“ zvolena z důvodu jeho praxeologických zkušeností, tj. kdy je aktuálně služebně zařazen na Krajském ředitelství policie kraje Vysočina, Územního odboru Havlíčkův Brod na Dopravním inspektorátu v Havlíčkově Brodě ve funkci inspektora, jehož hlavní náplní práce je objasňování trestných činů v dopravě a jejich zpracování ve zkráceném přípravném řízení. Ve své dosavadní policejní praxi měl možnost se setkat s dopravními nehodami, kdy jejich hlavní příčinou bylo řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, které bylo následně řešeno ve zkráceném přípravném řízení pro podezření z naplnění SPTČ ohrožení pod vlivem návykové látky podle ustanovení § 274 trestního zákoníku.

Při tvorbě „práce“ bylo zpracovatelem zjištěno, že dané téma je již hojně zastoupeno v odborné literatuře, která řeší, či se pokouší řešit problémy, týkající se řízení motorových vozidel řidiči pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek a zpracování těchto případů ve zkráceném přípravném řízení. Snažil se tedy najít alespoň jeden přehledný materiál, který by obsahoval ucelený pohled na problematiku řízení pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek a popisoval by problémy související s jejím zpracováním ve zkráceném přípravném řízení, ale to se mu nepodařilo. Z tohoto důvodu se rozhodl, že se pokusí ve své „práci“ soustředit materiály a poznatky, které řeší danou problematiku a tím demonstrovat základní východiska a legislativní aspekty zkoumané odborné tématické oblasti, kdy dále poukáže k významnosti konkrétních metodických postupů v rámci řešení problematiky řízení pod vlivem návykových látek včetně dopravních nehod realizovaných ve zkráceném přípravném řízení ze strany místně a věcně příslušného policejního orgánu Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, Územního odboru Havlíčkův Brod, Dopravního inspektorátu.

Obsahová část „práce“ rámcově demonstrovuje vybrané právní a taktické aspekty činnosti orgánů Policie ČR v souvislosti se zabezpečením dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu, přičemž hlídka policie zjistí v souvislosti se silniční kontrolou, či při šetření dopravní nehody, že řidič je pod

vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Věcné kontury „práce“ jsou obohaceny o užité kazuistiky, či situační příklady. Pozornost věnuje rozboru statistik získaných z Ředitelství služby dopravní Policie policejního prezidia České republiky (dále jen „ŘSDP PP ČR“) a z Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti. V práci porovnává statistiku z ŘSDP PP za období roku 2008 - 2017, která obsahuje počty dopravních nehod zaviněných řidiči motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek se statistikou Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti, která obsahuje počty dopravních nehod zaviněných řidiči motorových vozidel v letech 2008 - 2012, u kterých byla provedena pitva, při níž bylo zjištěno, že někteří z nich byli pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Věcná část „práce“ byla zpracována dle platné a účinné právní úpravy k určujícímu datu, tj. 31. 12. 2018.

1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem „práce“ je formou teoreticko-praxeologického vhledu objasnit či demonstrovat základní východiska a legislativní aspekty zkoumané odborné tématické oblasti, kdy teoretická část „práce“ bude vycházet z obsahové analýzy dostupných materiálů, dokumentů, zákonů a jiných právních norem, které mají souvislost s problematikou řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek včetně zpracování ve zkráceném přípravném řízení. Vedlejším cílem „práce“ je v rámci teoreticko-praxeologického odborného vhledu poukázat k významnosti konkrétních metodických postupů pro policisty zabývající se problematikou zkráceného přípravného řízení a poskytnout informace osobám zabývajícím se o tuto problematiku, přičemž nabídne různé utříděné postupy a doporučení k dané problematice.

Úvodní část „práce“ vymezuje základní pojmosloví a východiska zkoumané tématické oblasti. V rámci navazujících subkapitol „práce“ je formou analyticko-syntetizujícího vhledu demonstrován rozbor dostupné literatury související s postupem hlídky Policie ČR, která při silniční kontrole nebo v souvislosti se šetřením dopravní nehody zjistí, že řidič je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Jsou zde také zahrnuty metody a způsoby, kterými se provádí zjištění přítomnosti alkoholu a jiných návykových látek u řidičů, které jsou prováděny hlídkami Policie ČR Krajského ředitelství policie kraje Vysočina včetně přístrojů, kterými je přítomnost alkoholu nebo jiných návykových látek v organismu řidiče zjišťována.

V další části „práce“ bude zahrnuta kapitola, která se zabývá zkráceným přípravným řízením, které je uvedeno v ustanovení § 179a až 179h trestního řádu, kdy na tuto kapitolu bude navazovat konkrétní zpracování a postupy zkráceného přípravného řízení spojeného s problematikou alkoholu a jiných návykových látek řidičů dopravních prostředků a dále zpracování a postupy všech trestných činů v dopravě realizovaných ve zkráceném přípravném řízení Policií České republiky, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, Územního odboru Havlíčkův Brod, Dopravní inspektorátu a to vzhledem k tomu, že tato problematika je stále aktuální a mnoho policistů není schopno správně realizovat samostatně kompletní zkrácené přípravné řízení, což vede k tomu, že na některých organizačních článcích Policie ČR jsou vybráni jeden až dva příslušníci Policie ČR, kteří se

specializují mimo jiné především na zpracování trestných činů ve zkráceném přípravném řízení.

„Práce“ by měla svým zpracováním formou dílčích a zevšeobecňujících závěrů objasnit významnost konkrétních metodických postupů v rámci realizace daných procesních úkonů při řešení řidičů řídící dopravní prostředky pod vlivem návykových látek včetně dopravních nehod spáchaných v souvislosti s návykovými látkami a všech přečinů v dopravě realizovaných ve zkráceném přípravném řízení ze strany místně a věcně příslušného policejního orgánu.

2 BEZPEČNOST DOPRAVY A OPRÁVNĚNÍ POLICIE

Bezpečnost dopravy je problematika, která se týká každého z nás a to také vzhledem k tomu, že ztráty při dopravních nehodách ovlivňují rozpočet státu.

Na začátek je důležité si uvědomit, že žijeme v době, kdy doprava ovlivňuje výrazně náš život. V souvislosti s rostoucí dopravou je důležité zdůraznit, že každý z nás je častým účastníkem provozu na pozemních komunikacích. Stále se zvyšující hustota dopravy zároveň zvyšuje i možnost naší účasti na dopravní nehodě, která může být zaviněna řidičem pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Ze všech druhů dopravy je silniční doprava nejrozšířenější a zároveň nejnebezpečnější z hlediska zmařených lidských životů a vzniklých materiálních škod.

Začátkem roku 2010 bylo přijato opatření služby dopravní policie, kdy se u řidičů zjišťuje požití alkoholu při každé silniční kontrole a to vzhledem k vysokému počtu usmrcených osob při dopravních nehodách zaviněných řidiči pod vlivem alkoholu.

2.1 Výklad některých základních pojmů

Základní pojmy vztahující se k problematice silniční dopravy a bezpečnosti silničního provozu jsou uvedeny v ustanovení § 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o silničním provozu) a jedná se o tyto pojmy:

Řidič - je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti.¹

Vozidlo - je motorové vozidlo, nemotorové vozidlo nebo tramvaj.²

Motorové vozidlo - je nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou a trolejbus.³

Dopravní nehoda - je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci,

¹ KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 28. ISBN 978-80-7502-292-9.

² tamtéž.

³ tamtéž.

a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu.⁴

Jiné pojmy vztahující se k problematice řízení pod vlivem návykových látek jsou dále uvedeny v ustanovení § 2 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (dále jen tabákový zákon) a jedná se o tyto pojmy:

Alkoholický nápoj - lihovina, víno a pivo; alkoholickým nápojem se rozumí i jiný nápoj, pokud obsahuje více než 0,5 objemového procenta ethanolu.⁵

Orientační vyšetření - dechová zkouška nebo vyšetření slin, stěru z kůže nebo sliznic včetně jejich odběru, též vyšetření moči včetně odběru.

Odborné lékařské vyšetření - cílené klinické vyšetření lékařem včetně odběru biologického materiálu.

Odběr biologického materiálu - zejména odběr vzorku žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže či sliznic.⁶

Ostatní základní pojmy vztahující se k této problematice vyplývají i z jiných zákonů:

Návyková látka - alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.⁷

Droga – jedná se o užší pojem než je návyková látka, podle Světové zdravotnické organizace z roku 1969 je za drogu považována jakákoli látka, která je-li vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více funkcí. Každá droga může vyvolat závislost.⁸

⁴ ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 98, s. 4585. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=361/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

⁵ ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2017, částka 21, s. 671. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=65/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

⁶ ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2017, částka 21, s. 672. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=65/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 382. ISSN 1211-1244.

⁸ JANÍK, A. *Drogy a společnost*. Praha : Avicenum, 1990. 342 s. 119. ISBN 80-201-0087-3.

Přečin - přečiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.⁹

Odborné měření - provedení dechové zkoušky dechovým analyzátozem Dräger Alcotest, splňujícím podmínky stanovené zákonem 505/1990 Sb. o metrologii, a jeho prováděcí vyhláškou č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu.¹⁰

Stav vylučující způsobilost - je stupeň ovlivnění požitou látkou k vykonání určitých činností.¹¹

2.2 Povinnosti řidiče

V zákoně o silničním provozu jsou tyto povinnosti upraveny v ustanovení § 5, kde je uvedeno v odstavci 2 písm. a): „*řidič nesmí požit alkoholický nápoj ani jinou látku obsahující alkohol nebo užít jinou návykovou látku během jízdy*“ a v odstavci 2 písm. b) je uvedeno: „*řidič nesmí řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohl být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.*“ Z toho vyplývá, že je zákaz požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky řidičem jakéhokoliv dopravního prostředku ať už v průběhu řízení nebo před jízdou, pokud by mohl být v době začátku řízení pod jejich vlivem. Řídit by neměl do doby, po kterou by mohl být pod vlivem alkoholu a tím by se nemohl bezpečně účastnit silničního provozu.¹²

Řidič je dále povinen dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. f), g) zákona o silničním provozu podrobit se na výzvu policisty, příslušníka Vojenské policie, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Uvedené oprávnění vyzvat osobu k orientačnímu a následnému

⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 356. ISSN 1211-1244.

¹⁰ KONEČNÝ, Jaroslav. *Šetření a dokumentace silničních dopravních nehod*. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, 2011. s. 50. Č.j. MV-50082-1/VO-2011.

¹¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Leges, 2012. 1280 s. 371. ISBN 978-80-87576-29-8.

¹² KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 83. ISBN 978-80-7502-292-9.

lékařskému vyšetření vyplývá z tabákového zákona, kde je v ustanovení § 19 uvedeno, že „osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky¹³, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním.“ Dále je zde uvedeno, že u osoby, která vykonává výše uvedenou činnost a lze se důvodně domnívat, že je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky než alkoholu nebo u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví je tato osoba povinna se podrobit orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícím obsah alkoholu nebo jiné návykové látky.¹⁴

2.3 Povinnosti provozovatele vozidla

Povinnosti provozovatele vozidla jsou uvedeny v ustanovení § 10 zákona o silničním provozu, kde je uvedeno s odkazem na § 3 zákona o silničním provozu, že provozovatel vozidla nesmí svěřit řízení vozidla osobě, která není dostatečně tělesně a duševně způsobilá k řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a v potřebném rozsahu ovládá řízení vozidla nebo jízdu na zvířeti a předpisy o provozu na pozemních komunikacích, také musí být tato osoba držitelem řídičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel.¹⁵

2.4 Oprávnění policie

Příslušník Policie ČR je oprávněn při dohledu na BESIP zastavovat vozidla a kontrolovat dodržování pravidel silničního provozu všemi jeho účastníky dle ustanovení § 124 odst. 11 a odst. 12 zákona o silničním provozu.

Příslušníci policie ČR ve služebním stejnokroji jsou oprávněni vyzvat řidiče ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou. Při silniční kontrole policista vždy provede u řidiče dechovou zkoušku ke zjištění, zda

¹³ Například zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: <Sbírka zákonů, Česká republika. 2017, částka 21, s. 678. Dostupné také z WWW: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=65/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

¹⁵ KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 180. ISBN 978-80-7502-292-9.

není pod vlivem alkoholu. U dopravní nehody je provedení dechové zkoušky jeden z obligatorních úkonů, který patří mezi prvotní a neodkladné úkony.

Vyzvat osobu ke splnění povinnosti podrobit se vyšetření je také oprávněn příslušník Policie ČR na základě tabákového zákona a to u osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví svoje anebo dalších osob nebo poškodit majetek.¹⁶

Příslušník Policie ČR je na základě ustanovení § 124 odst. 12 zákona o silničním provozu při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích oprávněn mimo jiné zakázat řidiči jízdu na nezbytně nutnou dobu nebo mu přikázat směr jízdy. Dále může příslušník Policie ČR na základě ustanovení § 118a zákona o silničním provozu přikázat řidiči motorového vozidla jízdu na nejbližší, z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, vhodné místo k odstavení vozidla a zabránit v jízdě použitím technického prostředku nebo odtážením vozidla a to v případě ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou v těchto případech dle § 118a odst.1 :

- c) je podezření, že požil alkohol nebo jinou návykovou látku během jízdy,
- d) je podezření, že řídil motorové vozidlo bezprostředně po požití alkoholu nebo jiné návykové látky nebo v takové době, kdy byl ještě pod jejich vlivem,
- e) přes výzvu podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu se odmítl podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem,
- f) přes výzvu podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu se odmítl podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou,¹⁷

Policie ČR zajišťuje zabránění v jízdě vozidla na náklady řidiče nebo provozovatele vozidla. Uvolnění vozidla se umožní, jestliže pominuly důvody pro zabránění v jízdě vozidla. V případě, že důvody pro zabránění v jízdě byly ze strany řidiče v našem případě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2017, částka 21, s. 679. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=65/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

¹⁷ KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 568-569. ISBN 978-80-7502-292-9.

může s vozidlem pokračovat v jízdě jiný řidič, který je způsobilý k řízení daného vozidla.

Příslušník Policie ČR je oprávněn u řidičů pozitivních na alkohol nebo JNL zadržet řidičský průkaz. Řidiči, kterému byl zadržen řidičský průkaz se vystaví potvrzení (viz příloha č. I.) Po zadržení řidičského průkazu oznámí příslušník Policie ČR bez zbytečného odkladu zadržení řidičského průkazu registru řidičů, u zahraničních řidičů příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Uvedená povinnost oznámit zadržení řidičského průkazu vyplývá z ustanovení § 118b odst. 1 zákona o silničním provozu.¹⁸

¹⁸ KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 574-575. ISBN 978-80-7502-292-9.

3 ŘIDIČ V SILNIČNÍM PROVOZU

Každý řidič by měl být zdravotně způsobilý, legislativně znalý a technicky zručný k jízdě motorovým vozidlem. Důležitý je psychický stav řidiče, vyrovnanost, předvídavost, sebereflexe, koncentrace, myšlení, paměť a inteligence. V porovnání systému (řidič – vozidlo – silniční provoz) je vždy řidič největším viníkem.

Nejdříve je nutné získat pro řízení motorového vozidla příslušnou skupinu řidičského oprávnění resp. řidičský průkaz, který následně jeho držitel umožňuje dané vozidlo řídit. Řidičský průkaz by měl být zárukou, že jeho držitel prošel odbornou přípravou, kdy je schopen fyzicky řídit vozidlo a v patřičném rozsahu má znalost právních norem potřebných k řízení vozidla.

Zvýhodnění jsou v tomto ohledu řidiči nemotorových vozidel a jezdci na zvířatech, neboť zákon jako takový nestanoví pro tyto osoby povinnost vlastnit nějaké oprávnění k jejich účasti v silničním provozu, přesto může takový řidič svým chybným jednáním způsobit daleko závažnější následky než řidič motorového vozidla. Řidiči nemotorových vozidel a jezdci na zvířatech mají povinnosti znát potřebné právní normy a řídit se jimi v provozu na pozemních komunikacích.

3.1 Řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

Pokud řidič řídí pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky dopouští se jednání, které může mít znaky přestupku nebo trestného činu.

Právní úprava přestupku je uvedena v ustanovení § 125c zákona o silničním provozu, kde je k této problematice uvedeno, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích v rozporu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. b) „*řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem,*“ nebo v ustanovení § 125c odst. 1 písm. c), kde v rozporu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. b) „*řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodila požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky,*“

Přes výzvu podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. f), g) se odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem

nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro její zdraví.¹⁹

3.2 Řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost

Pro stav vylučující způsobilost neexistuje žádná konkrétní definice, protože každá návyková látka působí na člověka odlišně a rozdílně ho ovlivňuje se zřetelem k provozované činnosti, a proto je nutné v každém jednotlivém případě zkoumat, jakou měrou byla požitou návykovou látkou ovlivněna schopnost vykonávat řidičem činnost spočívající v řízení vozidla.

Judikatura k trestnímu zákoníku vztahující se přímo k ustanovení § 274 uvádí: „*Jízda na jízdním kole ve stavu podnapilosti není činností ve smyslu § 274 tr.zák.*“ (1/66)

K podezření z naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 274 trestního zákoníku se nevyžaduje takový stav, kdy pachatel upadá do bezvědomí nebo není schopen komunikace, ale postačí takové ovlivnění fyzických a psychických schopností návykovou látkou, které vylučuje způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při které by mohl být ohrožen život nebo zdraví lidí nebo způsobena značná škoda na majetku.

Stav vylučující způsobilost je třeba v každém konkrétním případě zjistit a dokázat. Podle poznatků lékařské vědy, dosáhne-li hladina alkoholu v krvi řidiče nejméně 1,00 g/kg (1 promile) není žádný řidič schopen bezpečně řídit motorové vozidlo. Pokud je hodnota alkoholu v krvi nižší než 1 promile, je vždy nutné prokázat, že schopnost řídit motorové vozidlo byla skutečně snížena, ale lze ji považovat za stav vylučující způsobilost, který vyžaduje SPTČ ohrožení pod vlivem návykové látky dle ustanovení § 274 trestního zákoníku. K tomu je třeba důkaz, kterým mohou být například svědecké výpovědi o chování řidiče nebo i o způsobu jeho jízdy apod.²⁰

Stav vylučující způsobilost lze prokázat též výsledkem dechové zkoušky, zejména pokud byla tato zkouška provedena přístrojem, který umožňuje kvantifikovat množství požitého alkoholu. Výsledek dechové zkoušky nelze odmítnout jen z důvodu, že přístroj je zatížen určitou nepřesností, pokud výsledek odpovídá ostatním důkazním prostředkům.

¹⁹ KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 691. ISBN 978-80-7502-292-9.

²⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Leges, 2012. 1280 s. 371-374. ISBN 978-80-87576-29-8.

V případě, že řidič řídil motorové vozidlo pod vlivem JNL než alkoholu, musí být zjištěno, nejen o jakou návykovou látku a její množství se jedná, ale též míra ovlivnění řidiče touto látkou, zpravidla za pomoci znalce. Samotné zjištění, že řidič motorového vozidla byl v době řízení pod vlivem JNL než alkoholu nestačí k tomu, aby byl učiněn závěr, že byl ve stavu vylučujícím způsobilost ve smyslu § 274 trestního zákoníku.²¹

Řidič se považuje za ovlivněné jinou návykovou látkou, když v krevním vzorku dosáhne limitní hodnoty, která je stanovena Nařízením vlády č. 41/2014 ze dne 26. února 2014.²²

Tab. č. 1: Limitní hodnoty JNL²³

Mezinárodní nechráněný název návykové látky v českém jazyce	Limitní hodnota návykové látky v krevním vzorku (ng/ml)
Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)	2
Methamfetamin	25
Amfetamin	25
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDMA)	25
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDA)	25
Benzoylgonin	25
Kokain	25
Morfin	10

Porovnání některých nealkoholových drog s jednou promílí alkoholu v krvi průměrného občana je možné, vycházíme-li z toho, že jde o hranici mezi terapeutickým rozmezím a intoxikací i když u alkoholu nebo metamfetaminu zní pojem, terapeutická hladina“ nepatříčně, přičemž na této hranici panuje všeobecný odborný konsensus.²⁴ Jeden z nejširších a nejpublikovanějších seznamů najdeme v publikaci Schulz M, Schmoldt A. Therapeutic and toxic blood concentrations of more than 800 drugs and other xenobiotics, kde je uvedeno, že hranice mezi terapeutickou a toxickou hladinou tvoří u níže uvedených látek níže uvedené hodnoty:

²¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Leges, 2012. 1280 s. 373. ISBN 978-80-87576-29-8.

²² ČESKO. Nařízení vlády č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 17, s. 354.

²³ tamtéž.

²⁴ HOLLÝ, Martin. Ústavní znalecký posudek z oboru zdravotnictví, znalec v odvětví psychiatrie a klinická psychologie, podání znaleckého posudku ve věci obviněného pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky. V Praze, 2014. Dostupné u: Krajského soudu v Plzni pod spis. zn. 7 To 269/2014.

- alkohol 1 g/kg
- metamfetamin a amfetamin 200 ng/ml
- THC 10 ng/ml
- morfin 100 ng/ml
- metadon 200 ng/ml
- kokain 500 ng/ml
- alprazolam 100 ng/ml
- zolpiden 500 ng/ml

Ve výše uvedeném seznamu jsou další látky, kdy je nutné znát u JNL jednotky, které jsou uvedeny v seznamu a jednotky, které jsou uvedeny v policejních spisech a znaleckých posudcích, kdy ng/ml = ug/l = 0,0001 mg/l.²⁵

Z praxe vyplývá, že když je v krvi překročena výše uvedená hraniční hodnota, což je uvedeno ve znaleckém posudku z oboru psychiatrie, který je obligatorní součástí spisového materiálu vedenému proti osobě, která je podezřelá nebo obviněná z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky u JNL, je posuzovaná osoba nesporně ve stavu vylučujícím způsobilost.

Ustanovení § 274 trestního zákoníku se využije zejména u řidičů motorových vozidel. V případě, že řidič motorové vozidlo řídí ve stavu vylučujícím způsobilost, nemůže svým jednáním současně naplnit skutkovou podstatu přestupku ve smyslu ustanovení § 125c zákona o silničním provozu a skutkovou podstatu trestného činu dle ustanovení § 274 trestního zákoníku a to z důvodu subsidiarity přestupku k trestnému činu.

3.3 Správní tresty a trestní sankce

Za přestupek lze uložit pouze takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje. Těmito správními tresty jsou:

- napomenutí

²⁵ SCHULZ M, SCHMOLDT A. *Therapeutic and toxic blood concentrations of more than 800 drugs and other xenobiotics*. Pharmazie 58:7, 2003 [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z WWW: <https://www.researchgate.net/profile/Martin_Schulz/publication/10636401_Therapeutic_and_toxic_blood_concentrations_of_more_than_800_drugs_and_other_xenobiotics/links/546e1f3b0cf29806ec2e811d/Therapeutic-and-toxic-blood-concentrations-of-more-than-800-drugs-and-other-xenobiotics.pdf?origin=publication_detail>.

- pokuta
- zákaz činnosti
- propadnutí věci nebo náhradní hodnoty
- zveřejnění rozhodnutí o přestupku²⁶

V případě, že osoba řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem hrozí jí správní trest od 2.500,- Kč do 20.000,- Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku.²⁷

V případě, že osoba řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost nebo se odmítne podrobit výše uvedenému vyšetření hrozí jí správní trest od 25.000,- Kč do 50.000,- Kč a zákaz činnosti od 1 roku do 2 let.²⁸

Pokud se soud rozhodne uložit trest za spáchané trestné činy (přečiny) ohrožení pod vlivem návykové látky dle ustanovení § 274 trestního zákoníku mohou to být pouze tyto tresty:

- trest odnětí svobody (podmíněný, nepodmíněný)
- peněžitý trest
- zákaz činnosti²⁹

V případě, že soud uloží vedle trestu odnětí svobody peněžitý trest, tak už nemůže současně uložit trest zákaz činnosti.

Možnost uložit tyto tresty vyplývá právě z ustanovení § 274 trestního zákoníku, kde je v odstavci 1 uvedeno „*kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.*“ V odstavci 2 je uvedeno „*Odnětím svobody na*

²⁶ KUČEROVÁ, H; HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017. 860 s. 202. ISBN 978-80-7502-211-0.

²⁷ KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 694. ISBN 978-80-7502-292-9.

²⁸ KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. 694. ISBN 978-80-7502-292-9.

²⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Leges, 2012. 1280 s. 371. ISBN 978-80-87576-29-8.

šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,“

V odstavci 2 uvedeného ustanovení § 274 trestního zákoníku je uvedeno s odkazem na první odstavec tohoto ustanovení tedy na základní SPTČ následující jednání pachatele tohoto trestného činu.

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublíží na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,*
- b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo*
- c) byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.*

Podmínkou k trestní odpovědnosti za tento trestný čin (přečin) je to, že pachatel jedná ve stavu vylučujícím způsobilost.³⁰

³⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 371. ISBN 978-80-87576-29-8.

4 ZJIŠŤOVANÍ STAVU ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Příslušník Policie ČR musí v rámci základní silniční kontroly provést kontrolu, zda řidič není ovlivněn alkoholem, případně zda nepožil jinou návykovou látkou. Při dopravní nehodě patří zjišťování stavu účastníků dopravní nehody mezi prvotní a neodkladné úkony.

Příslušník Policie ČR by měl vždy při zjišťování stavu řidičů motorových vozidel provést laickou kontrolu (řeč, gesta, zápach, pohyby, zornice, apod.), kontrolu měřidla, vyloučení nemoci, zajištění objektivnosti měření (řidič by neměl během provádění tohoto odborného měření jíst, pít, kouřit). Dále by měl příslušník Policie ČR osobu náležitě poučit před provedením dechové zkoušky, ale i v případě, že osobu vyzval k lékařskému vyšetření spojeného s odběrem biologického materiálu.³¹

4.1 Postup policie při zjišťování ovlivnění řidiče alkoholem

Zjišťování případného ovlivnění řidiče alkoholem je možné provést pomocí:

- souprava Altest
- přístroj Lion
- přístroj Dräger

Zkoušku může příslušník Policie ČR provést jednak detekční trubičkou soupravy Atest, přístrojem Lion nebo pomocí přístroje Dräger Alcotest. Příslušník Policie ČR by měl před samotnou dechovou zkouškou zjistit z důvodu objektivnosti měření, zda testovaná osoba před provedením samotné dechové zkoušky nepožila látku, která by mohla ovlivnit výsledek měření (např. rumové pralinky, čokoláda Margot, kapky na kašel apod.) Požití těchto látek by mohlo ovlivnit výsledek měření, kdyby je kontrolovaný požil přibližně do 15 minut před dechovou zkouškou. Jedná se stopové množství a po uplynutí uvedené doby dochází k přirozenému odvětrání a dechová zkouška již nemůže být ovlivněna.

³¹KONEČNÝ, Jaroslav. *Šetření a dokumentace silničních dopravních nehod*. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, 2011. 141 s. 47. Č.j. MV-50082-1/VO-2011.

Příslušník Policie ČR musí zjistit, zda v posledních 3 - 4 minutách testovaná osoba nekouřila.³²

Pokud příslušník Policie ČR přistoupí k provedení odborného měření, tak se dotázat kontrolované osoby, zda požila alkoholický nápoj a následně ji vyzve k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem. Doporučená formulace výzvy zní:

*„Pane/paní, v souladu se zákonem o silničním provozu Vás vyzývám k podrobení se vyšetření, zda nejste ovlivněný/á alkoholem. Vyšetření bude provedeno ověřeným analyzátozem alkoholu v dechu formou odborného měření. V případě pozitivního výsledku bude toto měření opakováno“.*³³

V případě, že řidič tento způsob odborného měření odmítne, příslušník Policie ČR jej vyzve dle čl. 56 ZPPP č. 160/2009, aby se podrobil odbornému lékařskému vyšetření.

Postup při použití detekční trubičky Altest

Jedná se o docela přesnou orientační metodu měření, která funguje na jednoduchém principu chemické reakce detekční trubičky Altest – viz obr. č. 1. Na skleněnou trubičku, po odlomení jejích konců, se z jedné strany nasadí igelitový sáček a z druhé strany hygienický plastový náustek, tak aby náustek byl ve směru profuku trubičky a na druhý konec se nasadí igelitový sáček. Po hlubokém nádechu se igelitový sáček jedním, ale maximálně 2 výdechy do trubičky naplní. Uvedený postup slouží k ověření, zda osoba skutečně dýchá a nikoli pouze, že dýchání předstírá.³⁴

Obr. č. 1: Detekční trubičky ALTEST³⁵

³² ZIKMUND J., *znalec z oboru zdravotnictví, toxikologie, chemie* [online]. [cit. 2019-01-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org>>.

³³ Čl. 56 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160/2009 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

³⁴ KONEČNÝ, Jaroslav. *Šetření a dokumentace silničních dopravních nehod*. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, 2011. s. 48. Č.j. MV-50082-1/VO-2011.

³⁵ Vlastní zdroj.

V případě pozitivní reakce lze obsah alkoholu v dechu u dotyčného přibližně odhadnout podle délky zabarveného sloupce aktivní náplně v detekční trubičce. Pokud zabarvení trubičky nepřesahuje dělící rysku, je obsah alkoholu do 0,3 promile alkoholu v dechu. Je-li ovšem zabarvení přesahující dělící rysku, obsah alkoholu je nad 0,3 promile alkoholu v dechu.³⁶ Při výkonu se rozsah zabarvení detekční trubičky dokumentuje pomocí fotografické dokumentace a pomocí úředního záznamu o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky, kde se zvolí příslušná kolonka řešící rozsah zabarvení (viz příloha č. II.)

Rozsah zabarvení je možné rovněž dokumentovat nákresem trubičky na čistý papír, kde se vyznačí vyšrafováním zbarvení trubičky ve vztahu k dělící rysce ve směru k profuku.³⁷

Postup při použití přístroje Dräger Alcotest

K orientačnímu zjištění alkoholu v dechu řidiče se dají použít i v policejní praxi stále používané elektronické analyzátory dechu Dräger Alcotest nebo dechové analyzátory Lion, které se v současné době již v policejní praxi nepoužívají. Přístroje Dräger Alcotest mohou pracovat v režimu pasivního odběru, kdy řidič dýchá, bez náustku, pouze ze vzdálenosti přibližně 5 cm na místo určené pro nasazení náustku, při němž se na displeji přístroje objeví nápis „ALKOHOL“ nebo „BEZ ALKOHOLU“ Při pozitivní dechové zkoušce nevíme jak velkým množstvím alkoholu je testovaná osoba ovlivněna. Po této pozitivní zkoušce je třeba přistoupit k odbornému měření pomocí přístroje Dräger, pokud tomu nebrání jiné okolnosti. Např.: řidič odmítne, řidič není schopen pro své zranění postoupit odborné měření, apod.

K odbornému měření se používají přístroje Dräger Alcotest různých typových řad. Dříve používaný Dräger Alcotest 7410 - viz obr. č. 2, a jeho novější nástupce nejvíce používaní v policejní praxi Dräger Alcotest 7510 - viz obr. č. 3. Tyto přístroje splňují podmínky stanovené zákonem 505/1990 Sb., o metrologii, a jeho prováděcí vyhláškou č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválenému typu, ve znění pozdějších předpisů. Tyto přístroje se zasílají jednou za půl roku na kalibraci

³⁶ KONEČNÝ, Jaroslav. *Šetření a dokumentace silničních dopravních nehod*. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, 2011. s. 48. Č.j. MV-50082-1/VO-2011.

³⁷ tamtéž.

a jednou za rok na metrologické ověření. Při odborném měření je nutné používat přístroj s platnou kalibrací a metrologickým ověřením. Přístroj musí mít rovněž nastaven správný datum a čas.

Před vlastním odborným měřením musí hlídka vyzvat řidiče, aby se podrobil odbornému měření, a přitom ho upozorní na to, že v případě pozitivního výsledku bude odborné měření opakováno. V případě, že řidič odmítne orientační vyšetření, popřípadě odmítne způsob provedení odborného měření, příslušník Policie ČR řidiče vyzve k provedení odborného lékařského vyšetření spojeného s odběrem biologického materiálu dle čl. 58 ZPPP č. 160/2009. Za účelem objektivitly hlídka provede s řidičem opakované odborné měření po uplynutí 5 minut. Výsledky jednotlivých odborných měření po provedených pozitivních dechových zkouškách ihned vytiskne, pokud nepoužívá přístroj Dräger Alcotest 7510, jehož současný software umožňuje vytištění všech výsledků měření současně.³⁸ Dle stanoviska Ministerstva zdravotnictví ČR naměřená hodnota do 0,24‰ zjištěná analyzátozem alkoholu v dechu nelze považovat za průkaznou a nelze ji v žádném případě považovat za identickou s hladinou alkoholu v krvi, neboť s uvedeného stanoviska vyplývá, že neprokazuje ovlivnění řidiče alkoholem a to vzhledem k tomu, že hodnota 0,20‰ je fyziologická hladina a hodnota 0,04‰ je odchylka přístroje.³⁹ Mezi výsledky opakovaného měření nesmí být vzájemný rozdíl větší než 10%. V případě rozdílu o více než 10% je odborné měření po uplynutí dalších 5 minut opakováno. V případě použití novějšího přístroje Dräger 7510 je hlídka automaticky pomocí zvukového signálu upozorněna na uplynutí časového limitu 5 minut pro provedení opakovaného odborného měření. Je-li při provedení tří odborných měření vzájemný rozdíl posledních dvou odborných měření větší než 10% příslušník Policie ČR vyzve kontrolovanou osobu, aby se podrobila odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu (žilní krve).⁴⁰

V případě, že kontrolovaný řidič se podrobí dvakrát dechové zkoušce v režimu odborného měření a třetí odmítne, jedná se z jeho strany o to, že se odmítl podrobit vyšetření, ke zjištění zda není ovlivněn alkoholem. Uvedené

³⁸ KONEČNÝ, Jaroslav. *Šetření a dokumentace silničních dopravních nehod*. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, 2011. s. 49. Č.j. MV-50082-1/VO-2011.

³⁹ Stanovisko Ministerstva zdravotnictví ČR č.j. 33336/2010/OZS ze dne 12. července 2010.

⁴⁰ Český metrologický institut. Oblastní inspektorát Praha. Pracovní postup č. 114-MP-C008-08. Metodika měření alkoholu v dechu pro analyzátory alkoholu v dechu. Dostupné také z WWW: <https://protipokutam.cz/_files/200000330-039c704960/cmi-metodika-mereni-alkoholu-v-dechu.pdf>.

jednání řidiče lze považovat za porušení ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu a tím podezření ze spáchání přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu.

Dle ZPPP 160/2009 v případě podezření ze spáchání dopravního přestupku nebo trestného činu pod vlivem alkoholu sepíše příslušník Policie ČR úřední záznam (viz příloha č. II). Tento úřední záznam spolu s další spisovou dokumentací připojí k oznámení o přestupku nebo ke spisové dokumentaci trestného činu. Dále příslušník Policie ČR přiloží vytištěné výsledky odborných měření seřazené v časové ose.⁴¹

V případě, že bude provedeno odborné lékařské vyšetření, které bude spojeno s odběrem vzorku biologického materiálu (žilní krve). Příslušník Policie ČR vyplní „Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem“ (viz příloha č. III), který je potom s výsledkem rozboru biologického materiálu součástí spisové dokumentace.⁴²

Obr. č. 2: Přístroj Dräger Alcotest 7410⁴³

⁴¹ Čl. 56 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160/2009 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

⁴² Čl. 58 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160/2009 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

⁴³ Vlastní zdroj.

Obr. č. 3: Přístroj Dräger Alcotest 7510⁴⁴

4.2 Postup policie při zjišťování ovlivnění řidiče jinou návykovou látkou

Při šetření dopravní nehody stejně jako v případě kontroly na alkohol zjišťuje výjezdová služba, zda řidič, který měl účast na dopravní nehodě, není ovlivněn jinou návykovou látkou.

Příslušník Policie ČR nejprve laickým pohledem zkoumá, zda řidič jeví známky užití jiné návykové látky. Podezření získává příslušník Policie ČR například z chování, vystupování a projevů řidiče. Jedním ze základních znaků svědčících o užití návykové látky je velikost a reakce zornic (tzv. symptom reakce zorniček). Současně se příslušník Policie ČR zaměří na postoje, chůzi a tělesné příznaky užití jiných návykových látek (tj. pot páchnoucí po spálené trávě, barvu kůže, případné vyrážky v oblasti úst a nosu, na zarudnutí očí, apod.), ale i na přiměřenost oblečení vzhledem k daným klimatickým podmínkám.

V případě podezření na požití jiné návykové látky vyzve hlídka řidiče k tomu, aby se podrobil orientačnímu vyšetření, které se provádí pomocí jednorázového testeru Drugwipe, který detekuje přítomnost jiné návykové látky ze slin, potu popřípadě předmětů, kterých se dotýkal kontrolovaný řidič. Detekce jiných návykových látek pomocí jednorázového testeru Drugwipe trvá přibližně

⁴⁴ Vlastní zdroj.

3 až 8 minut. V případě, že výsledek orientačního vyšetření provedený jednorázovým testerem Drugwipe bude pozitivní, policista provede zadokumentování výsledku vyšetření pomocí fotodokumentace doplněné o slovní popis. Z důvodu identifikace vzorku (testeru) policista na jeho zadní stranu uvede jméno a příjmení testované osoby, datum a čas odběru biologických materiálů, popřípadě jiné identifikační údaje.

Je-li test Drugwipe - viz obr. č. 4, používán v nepříznivých povětrnostních podmínkách, je nutné chránit testovací okénko před deštěm. Nikdy se nesmíme dotýkat stěrových čtverečků. Pracovní rozsah teplot je 5°- 40° C.

Pokud je výsledek orientačního vyšetření pozitivní nebo v případě, že z chování a vystupování kontrolované osoby jednoznačně vyplývá podezření na ovlivnění návykovou látkou a požití alkoholu bylo orientačním vyšetřením nebo odborným měřením vyloučeno, příslušník Policie ČR vyzve řidiče k odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu (vzorku moči a krve).⁴⁵

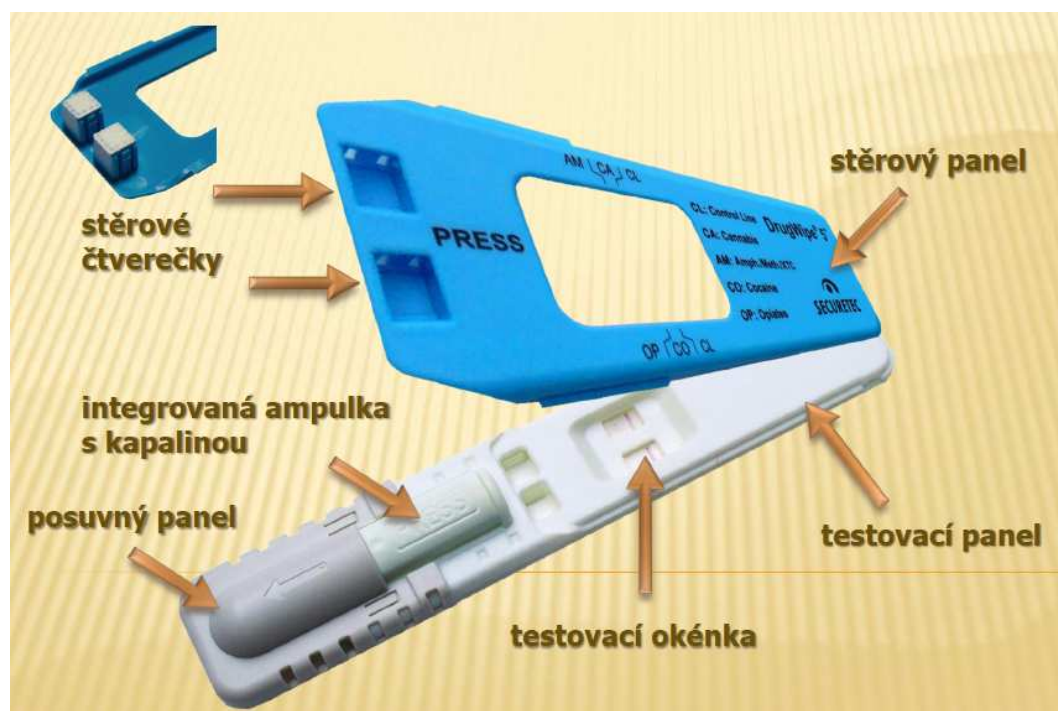
V případě podezření ze spáchání dopravního přestupku nebo trestného činu pod vlivem jiné návykové látky sepíše příslušník Policie ČR úřední záznam jako v případě, kdy je řidič pod vlivem alkoholu.

V případě, že bude provedeno odborné lékařské vyšetření, které bude spojeno s odběrem vzorku biologického materiálu (žilní krve a moči). U řidiče pozitivního na jiné návykové látky. Příslušník Policie ČR vyplní „Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou“ (viz příloha č. IV), které se poté zasílá s odebraným vzorkem krve a moči do specializované laboratoře, kde je provedeno prvotní zjištění z moče a krevní vzorek uschován pro případnou potřebu znaleckého zkoumání.⁴⁶

⁴⁵ KONEČNÝ, Jaroslav. *Šetření a dokumentace silničních dopravních nehod*. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, 2011. s. 50. Č.j. MV-50082-1/VO-2011.

⁴⁶ Čl. 58 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160/2009 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Obr. č. 4: Pohled na test Drugwipe 5+ a jeho části⁴⁷

Moderní postup při vyhodnocení jednorázových testů Drugwipe

V současné době je na některých odděleních policie využíván přístroj DrugRead - viz. obr. č. 5.

Tento přístroj byl vyvinut pro vyhodnocování výsledků testování orientačními testery Drugwipe. Vyhodnocování je možno provádět přímo v terénu nebo na policejní služebně. Pozitivní výsledky z tohoto přístroje je třeba vždy potvrdit laboratorní analýzou.

⁴⁷ Policie České republiky [online]. [cit. 2018-12-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/tester-drugwipe-5.aspx>>.

Obr. č. 5: Pohled na přístroj DrugRead⁴⁸

Testování na přítomnost drog pomocí přístroje DrugRead se provádí v rozmezí 5° - 40° C. Přístroj se ovládá prsty přes dotykový displej. Test Drugwipe s odebraným vzorkem se zasune zezadu do přístroje. Po celou dobu testování musí být zasunut v přístroji. Po zasunutí se zmačkne ampulka s aktivní kapalinou testu Drugwipe a ihned se zahájí testování. Výsledek testování se na přístroji po zvukovém signálu objeví do 10 minut.

Přístroj DrugRead lze používat k vyhodnocování a výtisků již provedených testů DrugRead pomocí tiskárny, která je technologií Bluetooth bezdrátově spárovaná s konkrétním přístrojem.

Přístroj dokáže analyzovat konkrétní látku s tím, že na výtisku je uvedeno (pozitivní / negativní).

Tímto přístrojem se dají zjistit jiné návykové látky, kterými jsou kanabis, metamfetamin, amfetamin, kokain a opiáty.⁴⁹

⁴⁸ Vlastní zdroj.

⁴⁹ DrugRead - Securetec. User Guide. Version 1.0 2017. [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z WWW: <https://www.securetec.net/sites/default/files/03_Produkte/DrugRead/Dateien/drugread-70072-en-v12-2017-07-13.pdf>.

4.3 Odborné lékařské vyšetření a odběr biologického materiálu

Dle tabákového zákona odborné lékařské vyšetření provádí zdravotnické zařízení k tomu odborně a provozně způsobilé. Odmítne-li osoba vyšetření, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. V daném případě by porušila ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) v případě alkoholu nebo ustanovení § 5 odst. 1 písm. g) v případě jiné návykové látky než alkoholu a tím by byla podezřelá ze spáchání přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu.

Zdravotnické zařízení k tomu odborně a provozně způsobilé je povinno poskytnout příslušníkovi Policie ČR potřebnou pomoc provedením odběru biologického materiálu a sdělit mu výsledky vyšetření na základě jeho žádosti. To neplatí, je-li pacient vyšetřován na přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky v organismu pouze v souvislosti s poskytovanou zdravotní péčí pro diferenciální diagnostiku.

Vyšetření biologického materiálu a dopravu do zdravotnického zařízení za účelem provedení odborného lékařského vyšetření hradí v případě, že se prokáže přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky, vyšetřovaná osoba, což vyplývá z ustanovení § 24 odst. 2 tabákového zákona. Neprokáže-li se přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky, náklady podle výše uvedeného ustanovení nese příslušník Policie České republiky, který k vyšetření vyzval. V praxi tyto náklady hradí sama policie.

Velmi důležité je, že za dopravu osob do zdravotnického zařízení odpovídá osoba, která k vyšetření vyzvala, což je v tomto případě příslušník Policie ČR.⁵⁰

Důvody k odbornému lékařskému vyšetření

Případy, kdy vyzve příslušník Policie ČR kontrolovaného řidiče k odbornému lékařskému vyšetření jsou uvedeny v čl. 58 ZPPP č. 160/2009, kde je uvedeno:

K provedení odborného lékařského vyšetření vyzve příslušník Policie ČR v případech kdy:

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2017, částka 21, s. 679-680. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=65/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

- a) orientační vyšetření s pozitivním výsledkem bylo provedeno prostředkem (analyzátor, jednorázová detekční pomůcka), který nesplňuje podmínky stanovené zákonem 505/1990 Sb. o metrologii, a jeho prováděcí vyhláškou č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění pozdějších předpisů,
- b) vzájemný rozdíl posledních dvou odborných měření u hodnot nad 0,24 ‰, je větší než 10 %, opakovaným odborným měřením nelze docílit rozdílu do 10%,
- c) řidič žádá o provedení odborného lékařského vyšetření,
- d) řidič odmítl orientační vyšetření, popřípadě odmítl způsob provedení odborného měření v souladu s čl. 56 ZPPP č.160/2009,
- e) bylo provedeno orientační vyšetření s pozitivním výsledkem a je podezření ze spáchání trestného činu, při kterém došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví,
- f) to příslušník Policie ČR, vzhledem k okolnostem případu, považuje za nezbytně nutné.⁵¹

Odběr vzorku krve

Odběr vzorku krve je nutné provést co nejdříve po dopravní nehodě nebo pozitivní dechové zkoušce. Jestliže došlo k požití alkoholu bezprostředně před dopravní nehodou nebo bezprostředně před silniční kontrolou bylo by nejobektivnější odebrat vzorek biologického materiálu (nejlépe krve) po 90 minutách po požití alkoholu, vzhledem k resorpční době, která je od 30 do 90 minut.

V případě, kdy řidič uvádí, že alkohol požil po dopravní nehodě, tak pro potvrzení nebo vyvrácení jeho tvrzení, je nutné provést dva a nejlépe tři odběry vzorku biologického materiálu (krve) s časovým odstupem mezi jednotlivými odběry 30 minut.

Je třeba pamatovat na to, že k požívání alkoholu mohlo dojít i krátkou chvílí před dopravní nehodou a první odběr by mohl být proveden v resorpční fázi. Třetí odběr vzorku biologického materiálu (krve) při požívání alkoholu po

⁵¹ Čl. 58 Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160/2009 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

dopravní nehodě není nutný, uplynula-li od konce požívání alkoholu již doba resorpční fáze.⁵²

Důležité informace, které musí hlídka zjistit a zadokumentovat jsou:

- doba začátku požití
- konec doby požití alkoholu
- množství a druh požitého alkoholu
- váha a výška kontrolované osoby
- druh a doba posledního jídla

4.4 Metody pro stanovení množství alkoholu v krvi

Nejpřesnější metody zjištění hladiny alkoholu v krvi jsou analytické zkoušky (tj. rozbor) krve, především chemické a fyzikálně - chemické metody.

V současné době se objektivní stanovení alkoholu v krvi provádí pomocí plynové chromatografie, s následnou kontrolní metodou založenou na jiném principu, což je Widmarkova metoda, která se provádí v specializovaných laboratořích. Výsledná hodnota je průměr z více stanovení.

Metoda plynové chromatografie je založena na principu rozdělení jednotlivých těkavých látek z krve. Její předností je přesné stanovení koncentrace etanolu. Při stanovení plynovou chromatografií dochází k jednoznačnému rozlišení etanolu od dalších těkavých látek ve zkoumaném vzorku; jako je metanol, sekundární propanol, aceton, acetaldehyd, toluen a dalších látek. Stanovení plynovou chromatografií je do značné míry automatizováno.

Widmarkova zkouška je stále rozšířenou, poměrně přesnou a spolehlivou analytickou metodou. Její výhodou je vysoká citlivost a jednoduchost. Nevýhodou je však to že z ní nelze stanovit alkohol v mrtvolné krvi ani druh požitého alkoholu.⁵³

4.5 Způsob stanovení množství jiné návykové látky v krvi

Stanovení množství jiné návykové látky v krvi se nejčastěji provádí chromatografickými metodami. Rozbor krve provedený metodou plynové chromatografie je součástí znaleckého posudku z oboru toxikologie, který určí

⁵² ZIKMUND J., *znalec z oboru zdravotnictví, toxikologie, chemie* [online]. [cit. 2019-01-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org>>.

⁵³ PORADA, V. a kol. *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi*. Praha: Linde, 2000. s. 161-163. ISBN 80-7201-212-6.

přítomnost konkrétní návykové látky a její množství v těle a stupeň ovlivnění dotčené osoby návykovou látkou. V posudku znalce z oboru toxikologie, který bývá proveden po stanovení kvantitativní hodnoty JNL v krvi, lze jednoznačně posoudit, zda řidič byl či nebyl ve stavu vylučujícím způsobilost. Z policejní praxe je zřejmé, že v každém posudku, který měl autor možnost pročíst při vlastním šetření přečinů řidičů, kteří řídí pod vlivem JNL bývá uvedeno, že pouhá přítomnost ilegální drogy či jejích metabolitů v krvi znamená automaticky neschopnost řidiče řídit bezpečně motorové vozidlo. Subjektivní posouzení vlivu drogy na řidiče je záležitostí znalce z oboru psychiatrie.

Z moči řidiče (tzv screeningu) se prokáže pouze přítomnost určité jiné návykové látky, ale pro stanovení kvantitativního množství jiné návykové látky v krvi je nutné odebrat vzorek krve a tento analyzovat.

5 ZKRÁCENÉ PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ

Zkrácené přípravné řízení zavedla s účinností od 1. 1. 2002 jako novou formu přípravného řízení novela zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní řád) provedená zákonem č. 265/2001 Sb. Jejím účelem je u méně závažných trestných činů, při splnění jasně daných zákonných podmínek, urychlit policejní prověřování a omezit procesní dokazování na minimum s tím, že nezbytné procesní důkazy mohou být provedeny až v řízení před soudem. Ze zásady priority speciální úpravy před obecnou úpravou vyplývá, že pokud jsou splněny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení, má se všeobecně konat tato forma přípravného řízení.⁵⁴

V současné době se v rámci základních útvarů (OOP a DI) klade důraz na řešení méně závažných trestných činů právě ve zkráceném přípravném řízení.

5.1 Podmínky konání zkráceného přípravného řízení

Podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení (dále jen ZPŘ) jsou uvedeny v ustanovení § 179a odst. 1 trestního řádu, kde je uvedeno:

a) Jde-li o trestný čin, ke kterému je příslušný konat v prvním stupni řízení okresní soud s horní hranicí trestu odnětí svobody, která nepřevyšuje pět let.

b) Podezřelý byl přistižen při činu nebo bezprostředně poté či v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, které odůvodňují zahájit trestní stíhání, a lze očekávat, že osobu podezřelou bude možné ve lhůtě dvou týdnů od sdělení podezření postavit před soud.⁵⁵

5.2 Překážky pro konání zkráceného přípravného řízení

Konání zkráceného přípravného řízení je vyloučeno, nastane-li některá z negativních podmínek. Překážky konání zkráceného přípravného řízení jsou v trestním řádu uvedeny v ustanovení § 179f odst. 1, kde je uvedeno:

⁵⁴JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007. s. 350. ISBN 978-80-7201-658-7.

⁵⁵ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1446. ISBN 978-80-7400-043-0.

„Zkrácené přípravné řízení nelze konat nebo v něm dále pokračovat, jestliže:

- a) je dán důvod vazby a nejsou splněny podmínky pro předání zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu, nebo*
- b) jsou dány důvody pro konání společného řízení o dvou nebo více trestných činech a alespoň o jednom z nich je třeba konat vyšetřování.“⁵⁶*

Do vazby lze vzít pouze osobu obviněnou, a to za splnění některého z důvodů vazby uvedeného v ustanovení § 67 trestního řádu (existuje důvodná obava, že obviněný se bude skrývat nebo bude působit na dosud nevyslechnuté svědky či jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, bude opakovat trestnou činnost nebo dokoná trestný čin, o který se pokusil). Jestliže nastane překážka podle písm. a), státní zástupce rozhodne o tom, aby věc byla předložena policejnímu orgánu uvedenému v ustanovení § 161 odst. 2 trestního řádu k zahájení trestního stíhání.⁵⁷

5.3 Základní zásady trestního řízení uplatňované ve zkráceném přípravném řízení

Ve zkráceném přípravném řízení se především uplatňují tyto zásady trestního řádu:

Zásada rychlého procesu – která je v trestním řádu uvedena v § 2 odst. 4, kde je uveden požadavek co nejrychlejšího projednání věcí, který však nesmí být uplatňován na úkor řádného objasnění věci. Tato zásada navazuje na čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, kde je stanoveno, že každý má právo, aby jeho věc byla projednána bez zbytečných průtahů. Tato zásada je v ZPŘ především prohlubována zavedením trestního příkazu a možností řízení před samosoudcem.

Vyhledávací zásada – je uvedena v § 2 odst. 5 trestního řádu, věta první, která se i v ZPŘ pojí s povinností orgánů činných v trestním řízení, aby i bez návrhu stran stejně pečlivě objasňovaly okolnosti ve prospěch i neprospěch osoby, proti níž se řízení vede.

Zásada obžalovací – je také v plné míře zachována i v ZPŘ, neboť řízení před soudem je možné pouze na základě návrhu na potrestání, který k soudu

⁵⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1475. ISBN 978-80-7400-043-0.

⁵⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 462. ISBN 978-80-7400-043-0.

podává státní zástupce. Tímto okamžikem se zahajuje trestní stíhání a také se tím zahajuje řízení před soudem, stejně jako v případě obžaloby⁵⁸

Zásada zajištění práva na obhajobu – je v trestním řádu uvedena v § 2 odst. 13, kdy ten, proti němuž se trestní řízení vede, musí být v každém období řízení poučen o právech umožňujících mu uplatnění jeho práv. Právo na obhajobu je zakotveno mimo jiné v Listině základních práv a svobod ve článku 40 odst. 3. Právo na obhajobu zajišťuje, že i v ZPŘ má zadržený podezřelý právo zvolit si obhájce a radit se s ním bez přítomnosti třetí osoby již v průběhu zadržení. Toto právo nelze podezřelému odeprít, když vlastní dokazování má v ZPŘ ve větší míře proběhnout až v řízení před soudem⁵⁹

5.4 Zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení

Po skončení zkráceného přípravného řízení může policejní orgán rozhodnout postupem podle § 159a odst. 1, 2, 3 nebo 5 trestního řádu o odložení věci, nebo spisový materiál předloží státnímu zástupci se stručnou zprávou o jeho výsledku (viz. příloha č. V.) V této zprávě musí být uvedeno, jaký trestný čin je spatřován ve skutku, pro který je sděleno podezření, a jaké důkazy, jež lze provést před soudem, podezření odůvodňují.⁶⁰

Ke zprávě o výsledku ZPŘ policista připojí všechny písemnosti a věci shromážděné v průběhu zkráceného přípravného řízení. Obsah spisového materiálu ve věci přečinu „ohrožení pod vlivem návykové látky“ dle ustanovení § 274 bude obsahovat:

- Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu
- Záznam o sdělení podezření podle ustanovení § 179b odst. 3 trestního řádu
- Protokol o výslechu podezřelého
- Poučení o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných

⁵⁸ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2007. s. 626. ISBN 978-80-7179-572.

⁵⁹ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2007. s. 635. ISBN 978-80-7179-572.

⁶⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1264. ISBN 978-80-7400-043-0.

- Úřední záznam o podaném vysvětlení podle ustanovení § 158 odst. 6 trestního řádu
- Ostatní úřední záznamy
- Úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky
- Záznam o dechové zkoušce
- Kalibrační protokol
- Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem
- Potvrzení o zadržení řidičského průkazu
- Oznámení o zadržení řidičského průkazu
- Žádost o souhlas státního zástupce k zahájení řízení o zadržení ŘP
- Souhlas státního zástupce k zahájení řízení o zadržení ŘP
- Výpis z evidenční karty řidiče (MěÚ odbor dopravy)
- Výpis z policejních evidencí (věci zjištěné v systému ETR a CDO)
- Pracovní hodnocení (ze zaměstnání, školy nebo pracovního úřadu)
- Výpis z evidence přestupků (MěÚ Komise k projednávání přestupků)
- Opis rejstříku trestů (Rejstřík trestů Praha)

V případě dopravní nehody se tento spisový materiál doplní o tyto písemnosti:

- Protokol o nehodě v silničním provozu
- Plánek místa dopravní nehody
- Fotodokumentace
- Poučení poškozených v trestním řízení (právnícké a fyzické osoby)
- Lékařské zprávy

V případě jiných přečinů budou ke zprávě o výsledku ZPŘ připojeny tyto dokumenty:

- Opatření o přibrání znalce
- Znalecký posudek
- Poučení znalce
- Rozhodnutí, které podezřelý mařil
- Protokol o vydání věci
- Usnesení o vrácení věci

- Pokyn OSZ
- Další možné písemnosti, které lze shromáždit v průběhu šetření

V případě, že policejní orgán ze zákonného důvodu požádá státního zástupce o prodloužení lhůty, tak je spisový materiál doplněn o další písemnost:

- Prodloužení lhůty

Zpráva o výsledku ZPŘ musí být vypracována nejdéle do deseti dnů od sdělení podezření, aby měl státní zástupce dostatek času na vypracování a podání návrhu na potrestání soudu. Pokud policejní orgán po skončení ZPŘ neprovedl odložení věci z důvodu uvedeném v ustanovení § 159a odst. 1, 2, 3 nebo 5 trestního řádu předloží věc státnímu zástupci. Po dohodě policejního orgánu s dozorujícím státním zástupcem nemusí být doba deseti dnů pevně nastavena vychází z policejní praxe.

Obsah reálného spisu (viz. příloha č. VI.)

5.5 Způsoby ukončení zkráceného přípravného řízení státním zástupcem

Státní zástupce, kterému byla doručena zpráva policejního orgánu o výsledku zkráceného přípravného řízení nebo který sám provedl zkrácené přípravné řízení (zejména jedná-li se o trestné činy příslušníků Bezpečnostní informační služby, příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace nebo příslušníků Vojenského zpravodajství) věc vyřídí některým z následujících způsobů.

Shledá-li státní zástupce, že výsledky zkráceného přípravného řízení odůvodňují postavení podezřelého před soud, podá soudu návrh na potrestání podle § 179c odst. 2 písm. a) trestního řádu.⁶¹ K návrhu připojí státní zástupce všechny písemnosti a další přílohy, které mají význam pro soudní řízení a rozhodnutí podle § 179d trestního řádu.⁶² Po doručení návrhu na potrestání

⁶¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1464. ISBN 978-80-7400-043-0.

⁶² ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1471. ISBN 978-80-7400-043-0.

soudu se zahajuje trestní stíhání a věc je projednávána samosoudcem ve zjednodušeném řízení podle § 314b trestního řádu.⁶³

Další možnost je odložení věci. Tento způsob vyřízení se uplatní v případech, kdy ve věci nejde o podezření z trestného činu nebo trestní stíhání je nepřijatelné podle § 11 odst. 1 trestního řádu nebo státní zástupce rozhodl o schválení narovnání, přičemž použije obdobně ustanovení § 179g odst. 1 trestního řádu. V případě schválení narovnání ve zkráceném přípravném řízení se obdobně použijí ustanovení § 309 až § 314 trestního řádu.

Státní zástupce taktéž věc může odložit, jestliže je trestní stíhání neúčelné vzhledem k okolnostem uvedeným v § 172 odst. 2 trestního řádu.⁶⁴

Státní zástupce může rozhodnout o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání podle § 179g trestního řádu. V tomto případě vůbec nedochází k zahájení trestního stíhání. O tom, že se podání návrhu na potrestání odkládá, může státní zástupce rozhodnout za podmínek uvedených v § 307 trestního řádu, jestliže se podezřelý k činu doznal a nahradil škodu, pokud byla činem způsobena (nestačí uzavření dohody o náhradě škody), a s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání vyslovil souhlas. Dále je třeba přihlídnout k osobě podezřelého, k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu. Stanovuje se zkušební doba šest měsíců až jeden rok, ve které lze podezřelému uložit, aby dodržoval přiměřená omezení a povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život.⁶⁵ Jestliže podezřelý v průběhu zkušební doby vedl řádný život a vyhověl i dalším uloženým podmínkám, rozhodne státní zástupce o tom, že se osvědčil.⁶⁶ V opačném případě nařídí policejnímu orgánu, aby zahájil trestní stíhání. Jinou možností je odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku nebo jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání, podle ustanovení § 179c odst. 2 písm. c) a d) trestního řádu.

Státní zástupce také může věc vrátit opatřením policejnímu orgánu, jestliže je třeba v rámci zkráceného přípravného řízení provést další úkon. Pokud to lhůta pro skončení zkráceného přípravného řízení již nedovoluje, mělo by dojít na

⁶³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. II. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1518 s. 2359. ISBN 978-80-7400-043-0.

⁶⁴ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1376. ISBN 978-80-7400-043-0.

⁶⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. II. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1518 s. 2317. ISBN 978-80-7400-043-0.

⁶⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1485. ISBN 978-80-7400-043-0.

základě stanovených podmínek k prodloužení lhůty podle ustanovení § 179f odst. 2 písm. a) trestního řádu.

Jestliže státní zástupce nerozhodne žádným z uvedených způsobů, předá věc policejnímu orgánu příslušnému ke konání vyšetřování podle ustanovení § 161 odst. 2 trestního řádu, aby zahájil trestní stíhání s pokynem k tomu, že skutek má být správně posouzen podle jiného ustanovení zákona a vzhledem k odchylnému právnímu posouzení nelze zkrácené přípravné řízení konat podle ustanovení § 179c odst. 3 trestního řádu.⁶⁷

⁶⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1464. ISBN 978-80-7400-043-0.

6 METODIKA POSTUPU POLICEJNÍHO ORGÁNU VE ZKRÁCENÉM PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ

Postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení je uveden zákoně č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní řád). Zkrácené přípravné řízení je v rámci trestního řádu upraveno v ustanovení § 179a až 179h.

6.1 Trestné činy v dopravě realizované ve zkráceném přípravném řízení

V silniční dopravě policejní orgány realizují zkrácené přípravné řízení u těchto trestných činů, které jsou uvedeny ve zvláštní části trestního zákoníku:

- Usmrcení z nedbalosti
- Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti
- Ublížení na zdraví z nedbalosti
- Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku
- Obecné ohrožení z nedbalosti
- Ohrožení pod vlivem návykové látky
- Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

V souběhu s výše uvedenými trestnými činy realizují policisté ve zkráceném přípravném řízení i další trestné činy, kterými jsou například:

- Neoprávněné užívání cizí věci
- Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti

Usmrcení z nedbalosti - tento skutek je uveden v ustanovení § 143 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní zákoník). Z hlediska práva je smrt okamžik. Rozhodující je ten okamžik, kdy proces zániku organismu se stává neschopným být uveden zpět. Který okamžik v postupném odumírání organismu má právní význam je věcí trestního řádu.⁶⁸ Nedbalost je uvedena v ustanovení § 16 trestního zákoníku.

Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti – tento skutek je uveden v ustanovení § 147 trestního zákoníku. Těžká újma na zdraví je uvedena

⁶⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 186. ISBN 978-80-87576-29-8.

v ustanovení § 122 odst. 2 trestního zákoníku. Pro těžkou újmu na zdraví musí být splněny dvě podmínky zároveň a to že se jedná o vážnou poruchu zdraví nebo jiné vážné onemocnění a je to některý z případů vyjmenovaných taxativně v ustanovení § 122 odst. 2 trestního zákoníku. Na četných příkladech blíže vymezuje jednotlivé případy těžké újmy judikatura. V případě ustanovení odstavce 2 posledního písmene i) delší dobu trvající porucha zdraví je soudní praxí vžitá hranice šest týdnů, která lze považovat za hranici mezi těžkou újmou a ublížením na zdraví za předpokladu, že přibližně po tuto dobu trvá vážná porucha zdraví.⁶⁹

Ublížení na zdraví z nedbalosti - tento skutek je uveden v ustanovení § 148 trestního zákoníku. Obligatorní podmínkou je porušení důležité povinnosti, které nelze spatřovat v jakémkoliv porušení pravidel silničního provozu. Porušení důležité povinnosti, které se týká řidiče motorového vozidla není nikde stanoveno, ale vyplývá z judikatury. Definice ublížení na zdraví je od 1. 1. 2010 uvedena v ustanovení § 122 odst. 1 trestního zákoníku. Zákonem ve shodě s naukou a praxí je ublížení na zdraví způsobení takové poruchy normálních nebo duševních funkcí, která znesnadňuje poškozenému výkon obvyklých činností, není zcela přechodného rázu, která je podle praxe nejméně 7 dnů a vyžaduje lékařské ošetření. Podrobněji je pojem vymezen v judikatuře.⁷⁰

Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku - tento skutek je uveden v ustanovení § 151 trestního zákoníku. Řidičem dopravního prostředku se rozumí i řidič, který tuto nehodu nezavinil, ale k dopravní nehodě objektivně přispěl. Poskytnutím potřebné pomoci se rozumí pomoc, která je potřebná k ochraně života a zdraví. V případě, že je pomoc zajištěna jinými kvalifikovanými osobami (není pomoc řidiče potřebná), nedopouští se řidič tohoto trestného činu.⁷¹

Obecné ohrožení z nedbalosti - tento skutek je uveden v ustanovení § 273 trestního zákoníku. „*Kdo z nedbalosti způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu*“ Tato část ustanovení musí být v souběhu s porušením některého z pravidel zákona o silničním provozu. Například by se

⁶⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 168-170. ISBN 978-80-87576-29-8.

⁷⁰ tamtéž.

⁷¹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 210-211. ISBN 978-80-87576-29-8.

mohlo jednat o dopravní nehodu na železničním přejezdu nebo dopravní nehodu hromadného dopravního prostředku za podmínek naplnění skutkové podstaty výše uvedeného trestného činu. Obecné nebezpečí není způsobeno jen pouhým řízením například autobusu, obsazeného cestujícími, opilým řidičem, ale až tehdy, hrozila-li v důsledku opilosti bezprostředně dopravní nehoda nebo k ní skutečně došlo. V tomto případě dojde k obecnému ohrožení i tehdy, jestliže není nikdo z cestujících zraněn. V případě pojmu „lidi“ se vyžaduje přítomnost nejméně 7 osob.⁷²

Ohrožení pod vlivem návykové látky - tento skutek je uveden v ustanovení § 274 trestního zákoníku. Podmínkou trestní odpovědnosti je, že pachatel jedná ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky. Je nutné dokazovat řízení motorového vozidla, ale i časové rozpětí požívání alkoholických nápojů. V případě jiné návykové látky než alkoholu musí být zjištěno, o jakou látku se jedná, jaké je její množství a též míra ovlivnění řidiče touto látkou. Judikatura připouští, že i řízení povozu podnapilým kočím na veřejné komunikaci lze za určitých okolností považovat za činnost ve smyslu ustanovení § 274 trestního zákoníku. Jízdu na jízdním kole ve stavu podnapilosti judikatura jako trestný čin vylučuje.⁷³ Dále je nutné u skutkové podstaty § 274 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, pokud nedojde k prokazatelnému zranění kohokoliv i osoby podezřelé, prokázat, že při dopravní nehodě vznikla hmotná škoda 5.000,-Kč a vyšší. Při nižší škodě než je 5.000,-Kč by se jednalo o naplnění skutkové podstaty dle ustanovení § 274 odst. 1 trestního zákoníku.

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání - tento skutek je uveden v ustanovení § 337 trestního zákoníku. „*Kdo maří nebo podstatně stěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo orgánu veřejné moci a to tak, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato řidičské oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl.*“ Jedná se o trest nebo sankci za přestupek, kterou byl uložen zákaz činnosti nebo jde též o řízení motorového vozidla řidičem, který pozbyl

⁷² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 369-370. ISBN 978-80-87576-29-8.

⁷³ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 371-373. ISBN 978-80-87576-29-8.

řidičské oprávnění v důsledku dosažení 12 trestných bodů nebo ze zdravotních důvodů.⁷⁴

Neoprávněné užívání cizí věci - tento skutek je uveden v ustanovení § 207 trestního zákoníku. „*Kdo se zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat.*“ Pojem motorové vozidlo je uveden v ustanovení § 2 písm. g) zákona o silničním provozu. V případě motorového vozidla se na rozdíl od cizí věci pro naplnění této skutkové podstaty nevyžaduje způsobení škody nikoli malé tj. u 25.000,- Kč a více. Z tohoto vyplývá, že se může jednat o vozidlo jakékoliv hodnoty např. 1.000,- Kč.⁷⁵

Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti - tento skutek je uveden v ustanovení § 277 trestního zákoníku. Ve skutku se musí jednat o hrubou nedbalost, která je uvedena v ustanovení § 16 odst. 2 trestního zákoníku. Na základě judikatury lze za hrubou nedbalost považovat i podnapilý stav řidiče.⁷⁶ Definice pojmu obecně prospěšného zařízení je obsažena v ustanovení § 132 trestního zákoníku.

6.2 Postup policejního orgánu ve zkráceném přípravném řízení

Dle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu přípravné řízení začíná sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení. Hrozí-li však nebezpečí z prodlení, policejní orgán záznam sepíše až po provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů. Lhůta pro zkrácené přípravné řízení běží až od sdělení podezření. Po sdělení podezření počíná policejnímu orgánu 2 týdenní lhůta pro realizaci ZPR.⁷⁷

Osoba, proti které se vede toto řízení se nazývá podezřelý, přičemž jí v průběhu řízení je sděleno podezření to znamená z jakého skutku je podezřelá a jaký přečin je v tomto skutku spatřován. Poté je s podezřelým sepsán Protokol o výsledku podezřelého. Záznam o sdělení podezření není formou rozhodnutí, ale je jen opatřením, které musí obsahovat vymezení skutku ze kterého je osoba podezřelá s uvedením místa a času jeho spáchání. Dále se uvede o jaký přečin se

⁷⁴ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 438-439. ISBN 978-80-87576-29-8.

⁷⁵ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 290-291. ISBN 978-80-87576-29-8.

⁷⁶ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. 376. ISBN 978-80-87576-29-8.

⁷⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1194. ISBN 978-80-7400-043-0.

jedná, jeho zákonné pojmenování a příslušná právní kvalifikace. V případě, že v průběhu, po sdělení podezření, vyjde najevo podezření z dalších skutků je nutné sdělit podezření nové doplněné o nové skutečnosti.

Opis záznamu o sdělení podezření musí orgán konající zkrácené přípravné řízení doručit podezřelému a to nejpozději na počátku jeho prvního výslechu, jeho obhájci, pokud si ho podezřelý zvolil nebo mu byl ustanoven, a do 48 hodin musí orgán konající zkrácené přípravné řízení zaslat opis záznamu o sdělení podezření státnímu zástupci. Ve zkráceném přípravném řízení má podezřelý po sdělení podezření stejná práva jako obviněný.⁷⁸ Tato práva jsou uvedena v ustanovení § 33 trestního řádu.

Ve ZPŘ se neprovádí prostudování trestního spisu, ale stejně to nebrání skutečnosti, že podezřelý a jeho obhájce mohou do spisu nahlédnout.

Zkrácené přípravné řízení skončí policejní orgán tak, aby státní zástupce mohl nejpozději do dvou týdnů od sdělení podezření doručit soudu návrh na potrestání případně učinit jiné rozhodnutí. Lhůtu ZPŘ může státní zástupce prodloužit nejvýše o 10 dnů v případě sjednávání dohody o vině trestu až o 30 dnů. Pokud policejní orgán po skončení přípravného řízení nerozhodne o odložení věci podle ustanovení § 159a odst. 1, 2, 3 nebo 5 trestního řádu, sepíše stručnou zprávu o výsledku ZPŘ, kterou se spisovým materiálem předloží státnímu zástupci, který pokud nerozhodne jinak podá návrh na potrestání soudu. Trestní stíhání je zahájeno tím, že návrh státního zástupce na potrestání byl doručen soudu, ale fakticky mohou účinky zahájení trestního stíhání nastat, až po doručení návrhu na potrestání osobě proti, které je vedeno trestní řízení.⁷⁹

6.3 Způsoby ukončení zkráceného přípravného řízení policejním orgánem

Policejní orgán může zkrácené přípravné řízení ukončit tím, že předloží státnímu zástupci stručnou zprávu o jeho výsledku nebo věc odloží podle ustanovení § 159a odst. 1, 2, 3 nebo 5 trestního řádu, nejde-li ve věci o podezření z trestného činu. Věc se odkládá usnesením, nelze-li věc vyřídit jinak a to zejména odevzdat věc příslušnému orgánu k projednání přestupku nebo jiného správního

⁷⁸ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. s. 351-352. ISBN 978-80-7201-658-7.

⁷⁹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. II. díl*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1518 s. 2359. ISBN 978-80-7400-043-0.

deliktu nebo odevzdat věc jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání. Jiným vyřízením věci policejním orgánem je odložení věci dle ustanovení § 159 odst. 2 trestního řádu, kdy je trestní stíhání nepřípustné pro důvody uvedené v ustanovení § 11 odst. 1 trestního řádu nebo odložení věci dle ustanovení § 159a odst. 3 trestního řádu, kdy je trestní stíhání neúčelné vzhledem k okolnostem uvedeným v ustanovení § 172 odst. 2 písm. a) nebo b) trestního řádu.⁸⁰

⁸⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. 1264. ISBN 978-80-7400-043-0.

7 MOŽNÉ NEDOSTATKY V ŠETŘENÍ DOPRAVNÍCH NEHOD V SOUVISLOSTI SE ZKRÁCENÝM PŘÍPRAVNÝM ŘÍZENÍ

Každý z příslušníků Policie ČR se jistě setkal někdy s jistými nedostatky v šetření dopravních nehod, ale ne každý si tyto nedostatky uvědomuje. Vzhledem k těmto skutečnostem si uvedeme některé z nich.

Nejčastějším nedostatkem je v tomto případě dopravní nehoda, kdy je s podezřelým řidičem možné provést výslech ihned na místě, ať už podle trestního řádu dle ustanovení § 158 odst. 6 trestního řádu nebo dle ustanovení § 61 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o Policii ČR). Provedení pozdějšího sepsání výslechu vede k jiné výpovědi než by řidič podal na místě dopravní nehody a tím ke komplikacím v prováděném šetření. Například řidič se na místě dopravní nehody doznal, že vozidlo řídil, ale nebyl s ním o tom sepsán žádný záznam, který by podepsal. Později přijde k výslechu s tím, že vozidlo neřídil a že si již nevybavuje co na místě policistům uváděl, ale určitě vozidlo neřídil. Řidič se na místě doznává k tomu, že zavinil dopravní nehodu a později již odmítá zavinění s tím, že za dopravní nehodu nemůže, ba naopak za ním může druhý řidič nebo začne uplatňovat technickou závadu.

Dalším nedostatkem bývá nedostatečné ohledání místa dopravní nehody, jelikož se jedná o prvotní a neodkladný úkon, jehož účelem je zjištění a zajištění důkazů a dalších skutečností pro posouzení příčin dopravních nehod. Metodické postupy ohledání místa dopravní nehody jsou upraveny v interním aktu řízení, kterým je 4. Pokyn ředitele ředitelství služby dopravní policie PP ČR ze dne 12. 1. 2010, který upravuje činnost při šetření silničních dopravních nehod. V případě nedostatečného ohledání místa dopravní nehody může dojít k neobjektivním závěrům z hlediska zavinění dopravní nehody. S tímto souvisí i provedení fotodokumentace místa dopravní nehody, kdy je špatná kvalita snímků, malé množství fotografií u závažných dopravních nehod. Také se objevují detailní fotografie, u kterých je těžko rozlišitelné ke kterému vozidlu vlastně tento detail náleží. Špatná fotodokumentace výhledových poměrů v době dopravní nehody, apod. Dále se jedná o neúplné dokumentování zjištěných stop a chybné nebo žádné označování stop čísly. To bývá největším problémem

nezkušených příslušníků Policie ČR, kterým se poté stopy rozcházejí čísla na fotodokumentaci a plánu.

Tyto možné nedostatky je velmi jednoduché odstranit aktivním přístupem příslušníků Policie ČR při šetření dopravních nehod a nenechávat bezdůvodně výslech podezřelého na pozdější dobu. Prvotní výslech podezřelého je nejbližší dané situaci, bývá z pravidla nejpravdivější a u soudu k němu bývá přihlíženo.

Ve zkráceném přípravném řízení mohou nastat i jiné nedostatky vzniklé nedostatečnou přípravou na výslech podezřelého. Tato příprava by se neměla podceňovat a každý příslušník Policie ČR by měl znát všechny skutečnosti týkající se spisového materiálu a měl by si předem připravit, jakým způsobem výslech povede a jaké bude pokládat podezřelému otázky.

Před samotným sdělením podezření znovu zkontrolovat správnou právní kvalifikaci, neboť v průběhu prověřování mohlo dojít k jejímu překvalifikování nebo mohla být rozšířena. Také si ověřit, zda má všechny potřebné materiály, aby mohl vyhotovit zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení ve stanovené lhůtě.

Možnými nedostatky v rámci činnosti věcně a místně příslušného policejního orgánu se může jevit absence znaleckých posudků, kdy si nejprve zmíníme znalecké posudky ke skutkové podstatě trestných činů dle ustanovení § 148 a § 147 trestního zákoníku, kde jde hlavně o simulace zranění poškozenými osobami, které své zranění zveličují. V některých případech poté dochází ze strany policejních orgánů ke sdělení podezření bez znaleckého posudku a následně projednání osoby již obviněné před soudem, přičemž při znaleckém posudku na většinu těchto případů znalec vzhledem k veškerým podkladům týkajících se zranění předloží znalecký posudek, kde je v závěru uvedeno, že diagnóza poškozených osob je stanovena většinou na základě subjektivních stesků. Vzhledem ke správnému postupu v trestním řízení a provedení takového znaleckého posudku dochází místo ke sdělení podezření k odevzdání věci na přestupek dle trestního řádu.

Dále jsou ve zkráceném přípravném řízení prováděny znalecké posudky na dopočet alkoholu v krvi řidiče k danému času, psychiatrické vyšetření u TOXI na stav vylučující způsobilost, kdy jsou možné formy dvou znaleckých posudků a to v případě vysoké intoxikace osoby bez její přítomnosti u psychiatra nebo v případě nižší intoxikace vzhledem k prokazování závislosti a dalších okolností případu s přítomností u psychiatra. Dále znalecké posudky na technický stav

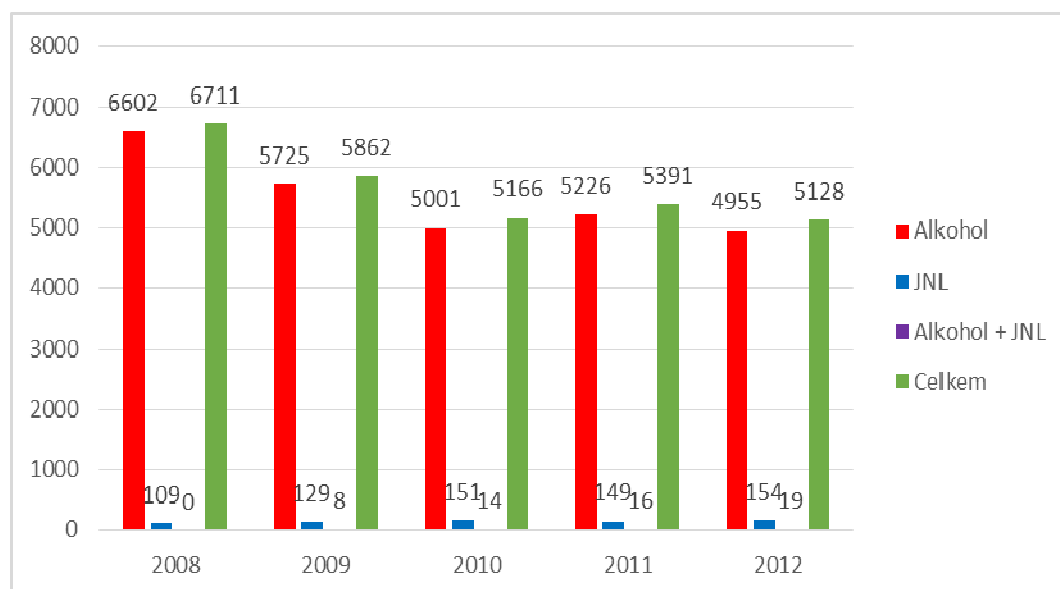
vozidla před dopravní nehodou, užití bezpečnostních pásů. Případně, kde a kdo, na základě zjištěných podkladů, mohl při dopravní nehodě sedět ve vozidle, apod. V případě znaleckých posudků na zdravotní stav, které jsou uvedeny výše a znaleckých posudků na skutkové stavy dopravních nehod je třeba vždy ke konkrétnímu případu zvážit, zda je potřeba ho provést, jaké pro něj máme podklady a hlavně u méně zkušených příslušníků Policie ČR, před samotným zadáním znaleckého posudku, kontaktovat konkrétního znalce, kdy je mu potřeba uvést veškeré okolnosti a o co je třeba znaleckým zkoumáním zjišťovat a jaké konkrétní podklady znalec potřebuje.

Po vypracování jakéhokoliv znaleckého posudku je třeba tento nejen zařadit ke spisovému materiálu, ale provést jeho kontrolu, kdy v případě z praxe zjištěných nedostatků ve znaleckém posudku, které jsou ze strany znalce vytvořeny nedopatřením, se stále tyto nedostatky dají včas odstranit a hlavně mohou mít významný vliv na průběh dalšího šetření.

8 STATISTIKA DOPRAVNÍCH NEHOD POD VLIVEM ALKOHOLU A JINÝCH NÁVYKOVÝCH LÁTEK

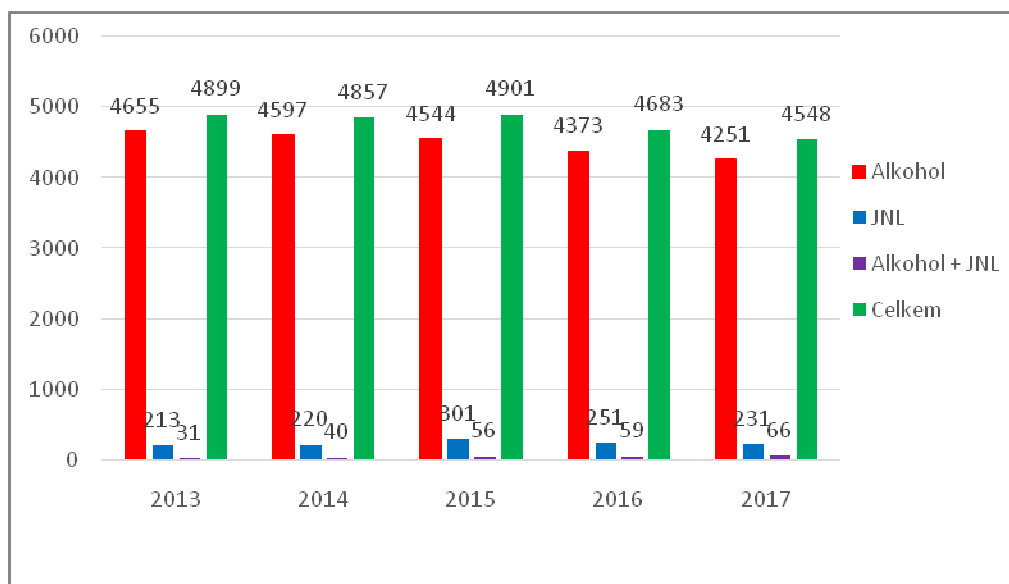
V této části „práce“ porovnávám statistiku získanou z ŘSDP PP ČR a statistiku získanou z Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti za období roku 2008 až 2012. Cílem je porovnat statistiku nehodovosti na pozemních komunikacích zaviněných řidiči pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek a statistiku zaměřenou na nález alkoholu nebo jiných návykových látek v tělech zemřelých řidičů.

Graf č. 1: Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek⁸¹

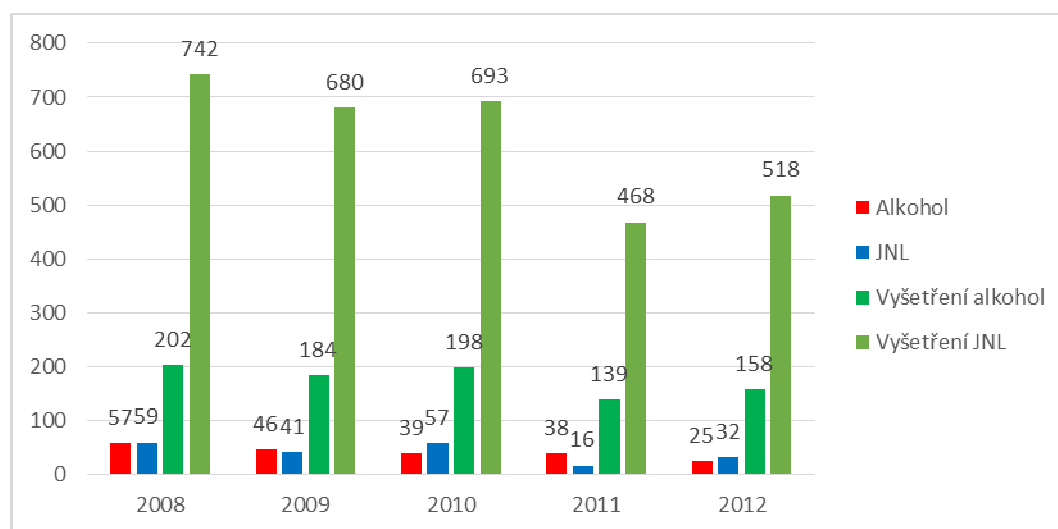
⁸¹ ŘSDP PP ČR. [online]. [cit. 2019-02-10]. Dostupné také z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx>>.

Graf č. 2: Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek⁸²

Ve výše uvedeném grafu č. 1 je znázorněn celkový počet dopravních nehod za období roku 2009 až 2012 zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek a grafu č. 2 je znázorněn celkový počet dopravních nehod za období roku 2013 až 2017 zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek. Dále kolik z toho řidičů bylo pozitivních na alkohol, jiné návykové látky nebo alkohol a jiné návykové látky současně.

Graf č. 3: Vyšetření zemřelí řidiči motorových vozidel pozitivní na alkohol nebo jiné návykové látky⁸³

⁸² ŘSDP PP ČR. [online]. [cit. 2019-02-10]. Dostupné také z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx>>.

⁸³ Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. [online]. [cit. 2019-02-10]. Dostupné také z WWW: <<https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocnizpravy/>>.

Ve výše uvedeném grafu č. 2 je znázorněn celkový počet zemřelých vyšetřených řidičů na alkohol a zvláště na jiné návykové látky za období roku 2008 až 2012.

Dále je zde znázorněno kolik řidičů bylo pozitivních na alkohol a jiné návykové látky. Jedná se současně o způsoby vyšetření, kdy byla nařízena soudní pitva a nebo byla provedena pouze zdravotní pitva.

Další údaje jsou již nedostupné vzhledem k tomu, že Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti již tuto statistiku nevede. Vzhledem k této skutečnosti byl osloven vedoucí Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti doc. MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D., který sdělil, že tato statistika se již nevede vzhledem k novému sběru dat od roku 2013 respektive od zavedení Národního registru pitev a toxikologických vyšetření na odděleních soudních lékařství. Vzhledem k těmto skutečnostem byl kontaktován vedoucí odboru analýzy dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky RNDr. Jiří Jarkovský Ph.D., který se danou problematikou zabývá, kdy tento sdělil, že se jedná na registru pitev o ilustrativní sběr dat vzhledem k celkovému poklesu provedených pitev a tomu, že pro lékaře provádějícího pitvu je nejdůležitějším faktorem zjistit hlavní příčinu smrti, kdy nemusí ani toxikologické ovlivnění zapsat do pitevního protokolu, kdy již nelze porovnat dílčí statistická data ve vzájemné korelaci v rámci zájmového návazného určujícího období k neexistenci daného monitoringu.

Po porovnání těchto statistik a výše uvedených zjištění je zřejmé, že policejní prezidium pracuje pouze s údaji, které nezahrnují nálezy etanolu a dalších drog v tělech zemřelých řidičů. Pro úplnost této statistiky by bylo nutné jí doplnit o údaje ze statistik Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti, kdy v současné době tyto statistiky již nejsou dostupné a pokud by se opětovně vytvářely, jsou stále méně objektivnější než dříve, kdy se provádělo více pitev zemřelých řidičů.

S ohledem na nemalé množství pozitivních zemřelých řidičů, o kterých se Policie ČR nedozví, když v dané věci není nařízena soudní pitva, byl stanoven závěr, kdy příslušníci policie ČR by měli mít možnost se dostat k výsledkům vyšetření i v případě, kdy je provedena pouze zdravotní pitva. Dále, že by tyto statistiky měli být dále vedeny, kdy nejsou současně vedené statistiky z ŘSDP PP ČR bez těchto statistických údajů plně objektivní. Vzhledem k objektivnímu přístupu a těmto zjištěním by bylo žádoucí u každého zemřelého řidiče

obligatorně provést rozbor krve na alkohol a jiné návykové látky vzhledem k objektivnosti ovlivnění řidiče návykovými látkami při šetření dopravních nehod, kdy nejsou ani řádně prošetřeny dopravní nehody, kdy řidič zemře svým zaviněním a není v dané věci ze strany policejního orgánu nařízena soudní pitva.

9 ZÁVĚR

S poukazem k empirickým zkušenostem zpracovatele „práce“, který v rámci postupného nabývání odborných zkušeností a erudice, kdy se zpočátku začal zabývat v rámci Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, Územního odboru Havlíčkův Brod, Dopravního inspektorátu, zkráceným přípravným řízením, byla v dané problematice velká absence kompletní metodické pomoci. Rady a pomoc byly získávány od služebně zkušenějších a erudovanějších kolegů, kteří se touto problematikou také zabývali. Z počátku zpracovatel „práce“ při zpracování věcí ve zkráceném přípravném řízení používal názornou pomůcku v podobě vzorového spisu. Sám zpracovatel „práce“ se učil na konkrétních případech trestných činů, které zpracovával z počátku v systému Lotus Notes (dále jen LN) a později v systému Evidence trestního řízení (dále jen ETR) ve zkráceném přípravném řízení. „Práce“ by mohla pomoci hlavně příslušníkům Policie ČR, kteří se zabývají a budou v budoucnu zabývat ZPŘ a jeho zpracováním v systému ETR.

Vzhledem k tomu, že ať už samotná problematika řízení pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek než alkoholu, tak problematika zkráceného přípravného řízení je velice obsáhlá, jsou v „práci“ vybrány nejpodstatnější informace, které jsou metodicky utříděny.

Cílem „práce“ bylo formou teoreticko-praxeologického vhledu objasnit či demonstrovat základní východiska a legislativní aspekty zkoumané odborné tématické oblasti, vymezující řízení pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek, jejich zpracování ve zkráceném přípravném řízení a dále poukázat k významnosti konkrétních metodických postupů v rámci řešení problematiky řízení pod vlivem návykových látek včetně dopravních nehod realizovaných ve zkráceném přípravném řízení ze strany místně a věcně příslušného policejního orgánu. Příslušníci Policie ČR, kteří se budou touto problematikou zabývat, se musí neustále v tomto směru vzdělávat a seznamovat se s novými právními úpravami.

Při zpracování jednotlivých subkapitol „práce“ bylo zjištěno, že existuje jiná aplikace právních předpisů na stejnou činnost ve vztahu k místní příslušnosti konkrétních Územních odborů a to Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, kdy například v okrese Plzeň, kdy je u řidiče detekováno pomocí přístroje Dräger velké množství alkoholu hodnota

více jak 1,5 promile alkoholu v dechu, přičemž v okrese Havlíčkův Brod již hodnota přes 1,5 promile alkoholu v dechu stačí pro průkaznost stavu vylučujícího způsobilost před soudem bez nutnosti odběru krve, v okrese Plzeň pokud není s danou osobou proveden odběr krve jedná se pouze o přešůpek. Vzhledem k často nejednotně aplikovaným procesním aspektům ve vztahu k lokálnímu výkladu práva orgánů činných v trestním řízení, jimiž jsou věcně a místně příslušné Okresní státní zastupitelství a Okresní soudy, by bylo žádoucí usměrnit činnost orgánů činných v trestním řízení k tomu, aby se sjednotil postup a neexistoval tzv lokální výklad práva.

Další analýzou materiálu pro tvorbu „práce“ bylo zjišřeno, že alkohol má judikaturou stanovenou hranici pro trestní řízení 1 promile, přičemž u jiných návykových látek není hranice pevně stanovena judikaturou ani jiným právním předpisem přesto, že hraniční množství existuje. Věcná část „práce“ vymezuje hodnoty u jiných návykových látek, kdy se jedná o stav vylučující způsobilost, kdy i po jednoznačném překročení této hranice intoxikace je třeba u konkrétních případů vždy zpracovat znalecký posudek z oboru psychiatrie. Vzhledem k těmto skutečnostem byl stanoven závěr, že při jednoznačném překročení této hranice již by tyto hranice intoxikace měly být zavedeny do judikatury a praxe bez nutnosti provádět znalecké posudky, které k praktickým zkušenostem vždy dopadnou podle hladiny intoxikace osoby jinou návykovou látkou.

Vzhledem k ambicím naplnění hlavního a vedlejšího cíle „práce“, byly cíle „práce“ splněny, přičemž byly objeveny další zajímavé poznatky uvedené v závěru „práce“.

V souvislosti s vyhodnocením užitých kvantitavních ukazatelů lze poukázat, že by bylo vhodné a žádoucí, kdyby se statistika z Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti dále vytvářela a aby se informace ohledně nálezů etanolu a jiných návykových látek v tělech zemřelých řidičů dostaly k příslušníkům policie ČR, kteří provádí šetření v konkrétní věci a to s ohledem na nemalé množství pozitivních řidičů, o kterých se policie nedozví, když v dané věci není nařizována soudní pitva. Příslušníci policie ČR by měli mít možnost si tyto údaje opatřit i v případě, kdy je nařizována pouze zdravotní pitva, kterou nařizuje lékař.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. JANÍK, A. *Drogy a společnost*. Praha : Avicenum, 1990. 342 s. ISBN 80-201-0087-3.
2. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákon a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 3. vydání. Praha: Legas, 2012. 1280 s. ISBN 978-80-87576-29-8.
3. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007. 495 s. ISBN 978-80-7201-658-7.
4. KONEČNÝ, Jaroslav. *Šetření a dokumentace silničních dopravních nehod*. Praha: Odbor vzdělávání a správy policejního školství Ministerstva vnitra, 2011. 141 s. Č.j. MV-50082-1/VO-2011.
5. KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 4. vydání. Praha: Leges, 2018. 848 s. ISBN 978-80-7502-292-9.
6. KUČEROVÁ, H; HORZINKOVÁ. E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017. 860 s. ISBN 978-80-7502-211-0.
7. LEITNER, Milan; LUKÁŠEK, Vladimír; KOPECKÝ, Zdeněk. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích: a předpisy prováděcí a souvisící s komentářem*. 2. aktualizované a doplněné vydání podle právního stavu k 1. 2. 2003. Praha: Linde Praha a.s. - Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2003. 505 s. ISBN 80-7201-405-6.
8. MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2007. 1166 s. ISBN 978-80-7179-572.
9. PORADA, V. a kol. *Silniční dopravní nehoda v teorii a praxi*. Praha: Linde, 2000. 378 s. ISBN 80-7201-212-6.
10. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1525 s. ISBN 978-80-7400-043-0.
11. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář. II. díl*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 1518 s. ISBN 978-80-7400-043-0.

12. ŠÁMAL, P. kol. *Trestní zákoník II. Zvláštní část*. 1. vyd. Praha. Nakladatelství C.H. Beck, 2010, 3286 s. ISBN 978-80-7400-178-9.

Elektronické zdroje

1. Český metrologický institut. Oblastní inspektorát Praha. Pracovní postup č. 114-MP-C008-08. Metodika měření alkoholu v dechu pro analyzátoři alkoholu v dechu. [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné také z WWW: <https://protipokutam.cz/_files/200000330-039c704960/cmi-metodika-mereni-alkoholu-v-dechu.pdf>.
2. DrugRead - Securetec. User Guide. Version 1.0 2017. [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné z WWW: <https://www.securetec.net/sites/default/files/03_Produkte/DrugRead/Dateien/drugread-70072-en-v12-2017-07-13.pdf>.
3. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. [online]. [cit. 2019-02-10]. Dostupné také z WWW: <<https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/>>.
4. Policie České republiky [online]. [cit. 2018-12-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.policie.cz/tester-drugwipe-5.aspx>>.
5. ŘSDP PP ČR. [online]. [cit. 2019-02-10]. Dostupné také z WWW: <<https://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx>>.
6. SCHULZ M, SCHMOLDT A. *Therapeutic and toxic blood concentrations of more than 800 drugs and other xenobiotics*. Pharmazie 58:7, 2003 [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z WWW: <https://www.researchgate.net/profile/Martin_Schulz/publication/10636401_Therapeutic_and_toxic_blood_concentrations_of_more_than_800_drugs_and_other_xenobiotics/links/546e1f3b0cf29806ec2e811d/Therapeutic-and-toxic-blood-concentrations-of-more-than-800-drugs-and-other-xenobiotics.pdf?origin=publication_detail>.
7. ZIKMUND J., *znalec z oboru zdravotnictví, toxikologie, chemie* [online]. [cit. 2019-01-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000,

- částka 98, s. 4570-4616. Dostupné také z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=361/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
2. ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2017, částka 21, s. 671-699. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=65/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
 3. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354-464. ISSN 1211-1244. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
 4. ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006, částka 84, s. 3146-3272. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=262/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
 5. ČESKO. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 58, s. 3170-3200. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=169/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
 6. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., zákon o Polici České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4086-4156. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
 7. ČESKO. Zákon č. 505/1990 Sb., zákon o Metrologii, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, částka 83, s. 1882-1888. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=505/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.

8. ČESKO. Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 125, s. 7280-7288. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=345/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
9. ČESKO. Nařízení vlády č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 17, s. 354. Dostupné také z WWW: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=41/2014&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>.
10. ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160/2009 ze dne 4. prosince 2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.
11. ČESKO. 4. Pokyn ředitele ředitelství služby dopravní policie PP ČR ze dne 12. 1. 2010, který upravuje činnost při šetření silničních dopravních nehod.
12. ČESKO. Stanovisko Ministerstva zdravotnictví ČR č.j. 33336/2010/OZS ze dne 12. července 2010.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- HOLLÝ, Martin. Ústavní znalecký posudek z oboru zdravotnictví, znalec v odvětví psychiatrie a klinická psychologie, podání znaleckého posudku ve věci obviněného pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky. V Praze, 2014. Dostupné u: Krajského soudu v Plzni pod spis. zn. 7 To 269/2014.
- rozhovor s doc. MUDr. Viktorem Mravčíkem, Ph. D., vedoucím Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti, ze dne 7. 1. 2019

- rozhovor s RNDr. Jiřím Jarkovským Ph. D., vedoucím odboru analýzy dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky, ze dne 21. 1. 2019

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha I Potvrzení o zadržení řidičského průkazu
- Příloha II Úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky
- Příloha II Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem
- Příloha IV Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou
- Příloha V Zpráva o výsledku ZPŘ
- Příloha VI Obsah spisu

SEZNAM ZKRATEK

BESIP	-	Bezpečnost silničního provozu
CDO	-	Centrální databáze objektů
DI	-	Dopravní inspektorát
DN	-	Dopravní nehoda
ETR	-	Evidence trestního řízení
HB	-	Havlíčkův Brod
JNL	-	Jiné návykové látky
LN	-	Lotus Notes
OOP	-	Obvodní oddělení Policie
OS	-	Okresní soud
OSZ	-	Okresní státní zastupitelství
PČR	-	Policie České republiky
PP	-	Policejní prezidium
ŘP	-	Řidičský průkaz
ŘSDP PP	-	Ředitelství služby dopravní Policie policejního prezidia
SPTČ	-	Skutková podstata trestného činu
ZPPP	-	Závazný pokyn policejního prezidenta
ZPŘ	-	Zkrácené přípravné řízení

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Tabulky

Tab. č. 1: Limitní hodnoty JNL

Obrázky

Obr. č. 1: Detekční trubičky ALTEST

Obr. č. 2: Přístroj Dräger Alcotest 7410

Obr. č. 3: Přístroj Dräger Alcotest 7510

Obr. č. 4: Pohled na test Drugwipe 5+ a jeho části

Obr. č. 5: Pohled na přístroj DrugRead

Grafy

Graf č. 1: Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek

Graf č. 2: Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek

Graf č. 3: Vyšetření zemřelí řidiči motorových vozidel pozitivní na alkohol nebo jiné návykové látky

PŘÍLOHY

Potvrzení o zadržení řidičského průkazu

označení útvaru Policie České republiky		
POTVRZENÍ o zadržení řidičského průkazu		
Jméno:	Příjmení:	
Adresa pobytu:		
Datum narození:	Rodné číslo:	/
Jmenovanému byl zadržen		
řidičský průkaz číslo:	vydaný dne:	vydaný kým:
Důvod zadržení řidičského průkazu, včetně stručného popisu skutku, na jehož základě došlo k zadržení řidičského průkazu, s označením místa a času spáchání tohoto skutku:		
Poučení o důsledku zadržení řidičského průkazu podle § 118b odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů: „ Po dobu zadržení řidičského průkazu nesmí držitel řidičského oprávnění řídit motorové vozidlo. “		
Vyjádření držitele zadrženého řidičského průkazu:		
Podpis držitele zadrženého řidičského průkazu: *		
Datum a podpis policisty:		

Chování: ovládané řečnost unavené, zpomalené
 odmítavá agresivní nepfrozená veselost
 nervózní hyperaktivní zmatečně, neklidně
 apatické jiné _____

Nálada: nerápadná depresivní tupá
 podrážděná euforická křičí
 vzlyká ustrašena panická
 pocit všemocnosti jiná _____

Koordinace pohybů: koordinovaně nekoordinované - jak _____

Orientace: normální dezorientována (časově, místně ve vztahu k osobám)

Postoj: jistý / normální nejistý

Chůze: jistá / normální nejistá

Řeč: normální koktání nevýrazná překotnost mluvení upovídanost

Paměť: normální narušená, jak _____

Oblečení: přiměřené nepřiměřené znečištěné

Barva kůže: normální bídá, popelavá zarudlá jiná _____

Ůst: normální zarudlé jiné _____

Tělesné známky: zápach alkoholu ano ne zápach konopí ano ne
viditelné vpichy po nitrožilní aplikaci JNL ano ne

Byla provedena výzva k lékařskému vyšetření s následným odběrem biologických materiálů:
 ano ne nebylo nutné

Na výzvu se podrobila lékařskému vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:
 ano ne pouze lékařské vyšetření

Osoba požaduje lékařské vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:
 ano ne

Zadržten řidičský průkaz:
 ano ne

Uložena kauce:
 ano ne
ve výši: _____ Kč

Zabráněno v jízdě:
 ano ne
způsob: _____

Další doplňující skutečnosti:

Kontrolu a hodnocení provedl:

Přítomen:

hodnost, jméno a příjmení, OFC a podpis

hodnost, jméno a příjmení, UČ a podpis

Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem

PROTOKOL O LÉKAŘSKÉM VYŠETŘENÍ PŘI OVLIVNĚNÍ ALKOHOLEM

Vyhotovit 4x

.....
 razítko žadatele = policie, VÚ, zaměstnavatele,
 zdravotnického zařízení či jiné organizace

A) VYPLNÍ ŽADATEL

Jméno a příjmení	Datum narození	Rodné číslo	Státní příslušnost 1. ČR, 2. jiná	☐
Bydliště (PSČ)	Zaměstnavatel	Povolání		
LÉKAŘSKÉ VYŠETŘENÍ NA ŽADOST	DŮVOD K VYŠETŘENÍ	Doba deliktu	den	h
1. příslušníka policie	1. dop. kontrola	Začátek pít alk.	den	h
2. příslušníka ČSĀ	2. dop. nehoda	Konec pít alk.	den	h
3. z podnětu lékaře	3. zůvratný	Požiti alk. nap. periodika	1. ano, 2. ne	☐
4. org. státní správy	4. kontrola na pracovišti	Čas, druh a množství		
5. zaměstnavatele	5. protisp. jednání			
6. na vlastní žádost	6. jiný důvod			
	RIDIČ			
	1. ano, 2. ne			
Množství, druh a doba posledního jídla před deliktem				
Krátké vyličení nehody, úrazu nebo deliktu				
	podpis žadatele			

B) VYPLNÍ LÉKAŘ PROVÁDĚJÍCÍ VYŠETŘENÍ

Lékařské vyšetření bylo započato dne h min.		
CHOVÁNÍ	VÝBAVA PŘEDSTAV	SPOJIVKY	„POSTROTACNÍ NYSTAGMUS“	Tělesná hmotnost
1. zdvořilé	1. hbitá	1. bledé	(Otočit 5x za 10 sekund, pak pohled na lékařův prst ze vzdálenosti 25 cm) POZOR NA PAD!!! kg
2. hluché	2. pamaťá	2. přikrvené	Doba přetřívání	výška
3. mnoho- mluvnost	3. útlum	REAKCE ZORNIC	nystagmu °C
4. exaltovanost	4. bezvědomí	1. normální s	puls
5. lukaní		2. zpomalená	 /min.
DALŠÍ VYŠETŘENÍ (1. ano, 2. ne, 3. nelze vyšetřit)				
Nejistý při chůzi	Nejistý při chůzi po čáře	Pokus prst - nos nepřesný	Romberg III je pozitivní	Zk. předklon - záklon je pozitivní
☐	☐	☐	☐	☐
Dech vyšetřovaného páchně po alkoholu dechová zk. pozit.				
☐				
Poranění 1. ano, 2. ne	Druh poranění	Nemoc 1. ano, 2. ne	Druh nemoci	
☐		☐		
Požiti léků před vyšetřením	Název léku, množství, doba požití	Vyšetřované léky požívá		☐
☐		1. pravdělně 2. užití jednorázové		
1. Vyšetřovaný jevi známky požití alkoholu	☐			
2. Vyšetřovaný nejevi známky požití alkoholu	☐			
Proz. poučení o porušení zákonem stanovená povinnost odmítá odběr krve z důvodu	K. reakce: kůže a nástroj bylo použito			
Vyšetření a odběr krve přítomen	Zdravotní sestra	razítko zdrav. zařízení, kde byl proveden odběr, jmenovka a podpis lékaře		

C) VYPLNÍ LABORATOŘ POVĚŘENÁ VYŠETŘOVÁNÍM HLADINY ALKOHOLU

Vzorek doručen dne	Zásilka neporušena	Císlo vyšetření	Vzorek vyšetřen dne
.....	1. ano, 2. ne
Výsledek vyšetření:	g/kg	METODA	
.....		1. plynová chromatografie 2. Widmarkova zkouška	
		razítko oddělení provádějícího vyšetření a podpis odpovědného pracovníka	

MV č. skl. 642

Příloha č. IV

Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou

Příloha č. 3 k ZPPP č. 160/2009

Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL):

Razítko zadatele, jméno, OEC a podpis zodpovědné osoby	Datum	Č.j.
--	-------	------

A) VYPLNÍ ŽADATEL							
Jméno a příjmení	Rodné číslo	Zdravotní pojišťovna			St. Příslušnost		
Bydliště							
Důvod vyšetření				Doba deliktu			
Udává požití NL vč. alkoholu před deliktem		ano/ne	druh NL				
Udává požití NL vč. alkoholu po deliktu		ano/ne	druh NL				
B) VYPLNÍ LÉKAŘ PROVÁDĚJÍCÍ VYŠETŘENÍ							
Lékařské vyšetření započato dne				v čase			
Anamnéza: Užívá léky, jaké, od kdy, dávkování poslední dávka:							
Substituční program (metadon, subutex apod): Od kdy užívá alkohol nebo jiné drogy, jaké, kdy naposled:							
Nemoc ano / ne, jaká:							
Těl. hmotnost	výška	teplota	puls	pocení	křeče	zvracení	pach dechu
Vědomí:	jasné	otupělé	sommolence	bezvědomí	desorientace	halucinace	
Chování:	zdvořilé	dysforické	exaltované	překotné	neklidné	agresivní	
Nálada:	normální	depresivní	euforická	labilní	Řeč:	normální	nesouvislá
	přilehlá	nepřilehlá situací			špatná artikulace	mnohomluvnost	
Zornice:	střední	široké	úzké	Z. po osvětlení: střední široké úzké			
Spojivky:	normální		edematózní	zarudlé	bledé		
Nosní přepážka:	normální		zarudlá	vřed	perforace		
Nystagmus	Chůze jistá, kolísavá, padá, nemožná		Stoj o jedné noze	Pokus prst - nos	Rhomberg	Předklon - záklon	
Nález poranění, vpichů, čerstvé, starší, jizvy:							
Abstinenci příznaky:							
Odběr krve (2X10 ml) proveden dne		hod	min				
k dezinfekci kůže bylo použito:							
Odběr moče (50 ml) proveden dne		hod	min				
Odběru krve přítomen:							
Odběru moče přítomen:							
Jiný odběr (například vlasy):							
Vyjádření lékaře osoba je – není schopna procesních úkonů							
Doba ukončení vyšetření:							
Razítko zařízení, jmenovka a podpis lékaře, kde bylo vyšetření a odběry provedeny:							
C) VYPLNÍ SOUDNĚ TOXIKOLOGICKÁ LABORATOŘ							
Datum doručení vzorků:							
Druhy převzatých vzorků, množství:							
Poznámky:							
Vzorky převzal (jméno, podpis, razítko)							

Zpráva o výsledku ZPŘ

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Havlíčkův Brod
Dopravní inspektorát
Nádražní 59, 580 02 Havlíčkův Brod

Č. j.KRPJ-XXXXX/TČ-2012-161606

Havlíčkův Brod 10. ledna 2013
Počet listů: 2

Okresní státní zastupitelství Havlíčkův Brod
Štáflova 2003
580 01 Havlíčkův Brod

1 ZN-XXXX/2013

Zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení

Podle § 179c odstavec 1 trestního řádu předkládám zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení proti podezřelému

Z.K.

nar. xx.xx.xxxx, trv. bytem: xxxx, zaměstnání: xxx

z přečinu

ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku

kterého se dopustil tím, že

dne 16. až 17. prosince 2012 v nočních hodinách jako řidič osobního vozidla Škoda 105, RZ - XXX XX-XX, jehož vlastníkem je dle evidence motorových vozidel XXX, vykonal s tímto vozidlem úmyslně jízdu ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil předchozím požitím alkoholických nápojů. Jízdu vykonal z obce Humpolec, přičemž byl dne 17. prosince 2012 v 00:10 hodin v obci Věž, kontrolován hlídkou PCR DI Havlíčkův Brod. Téhož dne v 00:11 hodin u něj byla provedena dechová zkouška pomocí přístroje Dräger (analyzátor alkoholu v dechu, splňující podmínky stanovené zvláštním právním předpisem (vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválenému typu, ve znění vyhlášky č. 65/2006 Sb.)), kdy u něj bylo naměřeno 1,85 promile alkoholu v dechu. Téhož dne v 00:16 hodin u něj byla provedena druhá dechová zkouška pomocí přístroje Dräger, kdy bylo naměřeno 1,89 promile alkoholu v dechu. Po poučení odběr krve nepožadoval. Svým jednáním úmyslně vykonal ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, činnost při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku.

Podezření odůvodňují tyto důkazy:

- Protokol o výsledku podezřelého - ZK - č. listu 3-4
- ÚZ hlídky - DI HB - č. listu 6
- ÚZ o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů - ZK - č. listu 7
- Záznam o dechové zkoušce - ZK - č. listu 8
- Kalibrační protokol - DI HB - č. listu 9
- Potvrzení o zadržení ŘP - ZK - č. listu 10
- Výpis z evidenční karty řidiče - ZK - č. listu 14
- Pracovní hodnocení - ZK - č. listu 15
- Výpis z policejních evidencí - ZK - č. listu 16
- Výpis z evidence přestupků - ZK - č. listu 17
- Opis rejstříku trestů - ZK - č. listu 18

prap. Jaroslav Hyrš

inspektor

za policejní orgán:

npor. Bc. David Hospodka
vedoucí DI

Příloha č. VI

Obsah spisu

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
Územní odbor vnější služby
Dopravní inspektorát
Skupina dopravních nehod
Nádražní 59, 580 03 Havlíčkův Brod

Č. j.KRPJ-XXXXX/TČ-2012-161606

Havlíčkův Brod 24. ledna 2013
Počet listů: 1

Obsah spisu

poř. č.	Věc s označením čeho se týká (jméno osoby)	číslo listu spisu	poznámka
1	Záznam o zahájení úkonů trestního řízení §158/3	1	DK
2	Záznam o sdělení podezření dle §179b/3	2	DK
3	Protokol o výslechu podezřelého	3-4	DK
4	Poučení o poskytování informací o trestním řízení	5	DK
5	Poučení poškozeného v trestním řízení	6	Město GJ
6	Poučení o poskytování informací o trestním řízení	7	Město GJ
7	ÚZ OOP Golcův Jeníkov	8	OOP G. Jeníkov
8	Záznam o dechové zkoušce	9	DK
9	Záznam o dechové zkoušce	10	AK
10	Kalibrační protokol	11	OOP G. Jeníkov
11	Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem	12	DK
12	Potvrzení o zadržení ŘP	13	DK
13	Oznámení o zadržení ŘP - předání	14	Město HB
14	Souhlas se zahájením řízení o zadržení ŘP	15	DK
15	Žádost o souhlas se zahájením řízení o zadržení ŘP	16	DK
16	Protokol o nehodě v silničním provozu	17-18	DI H. Brod
17	Plánek	19	DI H. Brod
18	Fotodokumentace	20-26	DI H. Brod
19	Výpis z EKŘ	27	DK
20	Pracovní hodnocení	28	DK
21	Výpis z policejních evidencí	29	DK
22	Výpis z evidence přestupků	30	DK
23	Opis rejstříku trestů	31	DK
24	Zpráva o výsledku ZPR dle §179c/1	32	OSZ HB

prap. Jaroslav Hyrš
inspektor